

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 90 petih vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inserati petih vrst Din 4.— Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — Slovenski Narod veleva mesečno v Jugoslaviji Din 14.—, za tuzemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškova trg št. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Angleška ofenziva v Egiptu se nadaljuje

Italijani se umikajo proti Sollumu in Tobruku — Angleži zajeli italijanske zaloge živil in bencina — General Wawell sodi, da vojne operacije v Zapadni puščavi lahko skrajšajo vojno za več mesecev — Italijanske čete se junaško upirajo ofenzivi so vraznih oklopnih kolon

Kairo, 14. dec. s. (Reuter). Zadnje uradno poročilo poveljstva angleške vojske na Bliznjem vzhodu, ki je bilo objavljeno včeraj popoldne, javlja da angleške čete še dalje zasledujejo italijansko vojsko v smeri proti libijski meji, ter da so zajele zopet več tisoč ujetnikov, med njimi tudi dva generala — divizijska poveljnika.

Sicer izjavljajo v merodajnih angleških vojaških krogih, da se operacije na bojišču nadaljujejo točno po načrtu. V glavnem so v teku že sedaj očiščevalne operacije na bojišču, kjer se brani še nekaj manjših italijanskih oddelkov. Po angleških uradnih podatkih je angleška vojska v dosedanjem poteku ofenzive imela zelo malo žrtev.

Italijanske vojske ujetnike z bojišča odvažajo sproti v zaledje. Pri transportih ujetnikov pomaga tudi angleška vojna mornarica, ker je na ladjah olajšano tudi prehranjevanje ujetnikov.

London, 14. dec. s. (Reuter). »Timesov« vojaški poročevalec na bojišču v Egiptu javlja, da sta bili v dosedanjih bojih zajeti oziroma uničeni predvsem 1. in 2. libijska divizija italijanske vojske. Nadalje je bila uničena 4. divizija fašistične milice in oklopna »puščavska kolona« pod poveljstvom generala Malettia, ki je bila enakovredna diviziji. Šef staba tega oddelka je bil ujet, medtem ko je general Maletti sam, kakor znano, padel. V angleških vojaških krogih izjavljajo, da je bila razpršena še tudi ena divizija redne italijanske vojske in sicer najbrže 63. Ta divizija je pretrpela težke izgube.

Kairo, 14. dec. s. Reuterjev poseben poročevalec na bojišču v Zapadni puščavi javlja, da so Angleži zajeli nepoškodovane vse italijanske zaloge živil in bencina v zapadnem Egiptu.

Dnevno povelje generala Wawella

Kairo, 14. dec. s. (Reuter). Sredi je bilo objavljeno dnevno povelje, ki ga je pred začetkom ofenzive v Zapadni puščavi naložil na angleško vojsko vrhovni poveljnik na Bliznjem vzhodu general Wawell.

Dnevno povelje pravi med drugim, da zmagata nad Italijani v bitki, ki je zdaj v teku, lahko predstavljata enega odločilnih dogodkov v sedanjih vojni, ne samo za Bliznji vzhod in ne samo za operacije na drugih bojiščih, temveč tudi za bodočnost civilizacije. Wawell pravi, da lahko odločilna zmagata v Zapadni puščavi skrajša vojno za več mesecev. Wawell nato poziva angleške vojake, naj vsak v polni meri doprinese svoj delež k odločilni zmagi ter pravi da prekaša angleška vojska italijansko v vsakem pogledu, razen po številni moči. Angleži so bolj opremljeni, bolje izveščani, nego Italijani ter se bore tudi za plemenitejši cilj.

Končno omenja Wawell obliubo ministrskega predsednika Churchilla, da bo angleška vlada nudila vojski na Bliznjem vzhodu pomoč v vsakem pogledu pri njenih sedanjih operacijah.

Čestitke egiptskega kralja

Kairo, 14. dec. s. (Reuter). Egiptski kralj Faruk je poslal k zmagi v Zapadni puščavi čestitke vrhovnemu poveljniku generalu Wawellu, poveljniku letalstva maršalu Longmoreu in vrhovnemu poveljniku angleške vojne mornarice v Sredozemlju admiralu Cunninghamu. Kralj Faruk sporoča svoje čestitke tudi vsem častnikom in vojakom, ki so sodelovali v bojih.

Italijanska letala niso napadala

Kairo, 14. dec. s. (Reuter). Reuterjev poseben dopisnik na eni izmed angleških vojaških ladij ob obali zapadnega Egipta pravi, da ves čas operacij niti eno italijansko letalo ni napadlo angleškega vojnega brodograja. Čeravno je bilo to stalno v akciji vse od Solluma pa do Maktila pri Sidi Baraniju.

Na vojnih ladjah so lahko zasledovali počak bojev v puščavi iz radiotelegrafskih poročil, ki so jih pošiljali angleški težki tanki na bojišču. Voznik enega izmed tankov je javil, da se mu je predalo 500 italijanskih vojakov.

Odnosi med Bolgarijo in Turčijo se izboljšujejo

izjavljajo v Sofiji — Novi krediti za turško narodno obrambo

Sofija, 14. dec. e. Glede izboljšanja turško-bolgarskih odnosov, je neka merodajna osebnost izjavila.

Odnosaj med Bolgarijo in Turčijo, ki so bili vedno korektni, dasi v zadnjem času ne posebno prištni, se sedaj vedno bolj izboljšujejo. V zadnjih dneh je bilo v Bolgariji odpuščenih mnogo rezervistov,

Letalski napadi na Aleksandrijo prenehali

Kairo, 14. dec. s. (Reuter). Egiptski listi beležijo znatno dejstvo, da so prej tako pogosti italijanski letalski napadi na Aleksandrijo popolnoma prenehali. Čeravno so noči v Aleksandriji zdaj jasne. Smatrajo, da je udeleževanje italijanskih letal preprečilo angleško letalstvo v neposredni

bombnimi napadi na italijanska bojišča v Libiji.

Izjava angleškega ministra za prehrano

London, 14. dec. AA. (Reuter). Minister za prehrano Woolton je v govoru, ki ga je imel včeraj v Portsmouthu poleg drugega izjavil:

Mi smo prešli v napad na sovražnika. Zadajamo mu udarce in borbo prenašamo čez morje. kajti dolžnost Velike Britanije je, da se tudi tam bori. Zahvaljujoč se Gospodu in hrabrosti naših borcev moremo dogodke, ki so se odigrali zadnje dni, ocenjevati z nado in polnim priznanjem in moremo s tem v zvezi našim borcem reči da imamo polno zaupanje v rezultate njihovega napora.

Sovražnik s svojimi podmornicami z vso silo poskuša, da bi nastala pri nas lakota, toda mi še vedno nismo lačni. Ravno sedaj smo dobili še nekaj ladij z življenjskimi potrebščinami in jih uporabljamo istočasno za prevoz vojaškega materiala, kakor tudi za prevoz potreb naših vojski, ki se bori na Srednjem vzhodu.

Grki se bližajo Himari in Tepeleniju

Močni italijanski napadi na grške položaje pri Podgradcu — Morala grških čet je odlična

Atene, 14. dec. s. (Atenska tel. ag.). Grški generalni štab je objavil ponoči naslednje 48. vojno poročilo:

Silovite akcije naših čet na raznih delih fronte so se končale z ugodnimi rezultati.

Angleško poročilo

Atene, 14. dec. e. (Reuter). Po vseh s fronte se je včeraj zjutraj pričelo topniško streljanje na severni fronti, nakar so grške čete kljub močnemu sovražnemu ognju prešle v napad na italijanske položaje. Grški napad je bil zlasti močan v dolini reke Devoli in vzhodno od Perata. Zivahni boji so se vršili tudi v dolini, ki vodi proti Elbasanu. Severno od Podgradca grške čete polagoma napredujejo. Topniški ogenj je neprestan na črti Moskopolje in Budiliste. Italijansko letalstvo je bilo včeraj zelo aktivno ter je zlasti na severni fronti in pri Moskopolju sridito bombardiralo grške položaje. Kljub vsem italijanskim napadom je morala grških čet odlična.

Ameriška poročila

Atene, 14. dec. s. (Ass. Press). O položaju na bojišču javljajo, da so Grki včeraj povsod nekoliko napredovali, zlasti pa v južnozadpadnem delu fronte. Ob obali so se Grki že močno približali Himari. Italijanska vojska brani zadnje višine pred pristaniščem. Prav tako so Grki že prispeli v neposredno bližino Tepelenije. Italijanska alpinska divizija, ki brani to postojanko, je po grških informacijah pretrpela težke izgube. Sredi je bilo sporočeno iz grških virov, da Italijani Tepelenije že izpraznjujejo.

V srednjem delu bojišča so Grki zavzeli nekaj novih gorskih vrhov z bajonetnimi napadi.

Na severovzhodu so Grki osvojili dve vasi v bližini Podgradca.

Iz poročil italijanskih vojaških ujetnikov je ugotovljeno, da pošiljajo Italijani na bojišče stalno sveže čete, ki šele pravkar prihajajo iz Italije.

Atene, 14. dec. s. (Ass. Press). Po grških uradnih podatkih so Grki na albanskem bojišču dosežli od začetka vojne do danes ujeti 200 italijanskih častnikov in 7000 vojakov. Edino ujetnika iz najnovejših bojev v tem številu še niso opoštevali.

Med zaplenjenim italijanskim vojnim materialom je skupno 120 topov, 55 protitankovskih topov, mnogo tankov, 250 tovornih avtomobilov, 15.000 motociklov in biciklov ter več tisoč pušk. Zajete je bilo tudi mnogo vprežne živine.

Atene, 14. dec. s. (Ass. Press). Po informacijah z grških uradnih mest se je erško letalstvo včeraj na bojišču zelo zivahno udeleževalo ter je prizadelo Italijanom mnogo izgub.

Italijani bombardirali Podgradec

Sv. Naum, 14. dec. e. Včeraj so na odseku pri Podgradcu Italijani iz smeri od Elbasana zopet bombardirali grške položaje. Okrog 13. je priletelo okoli 30 italijanskih letal, ki so iz precejšnje višine vrgla mnogo bomb na Podgradec ter na vasi Cerovo in Starovo, kjer je tedaj grških sil na tej fronti. Več letal je poletelo nad grške položaje nad Podgradcem

in vrglo tudi tam precej bomb, katerih eksplozije so se zelo dobro slišale daleč na našem ozemlju. Bombardiranje je trajalo okrog 20 minut, nakar so se letala umaknila preko Kamije v notranjost Albanije. Ni znano, če so Grki imeli izgube v Podgradcu in na položajih na Mokri, ki je bila, kakor kaže, glavni cilj italijanskega bombardiranja.

Poročila grških listov

Z grško jugoslovenske meje, 14. dec. e. V zadnjih dneh se v Djevdelliji ni slišalo topniško streljanje, toda predstoječim se je zopet pričelo in je trajalo vso noč in tudi včeraj ves dan z nezmanjšano silo. Sodijo, da so se na severni fronti v področju Podgradca zopet pričeli večji boji. Izve se da Italijani na tem delu fronte pripravljajo protiofenzivo.

To domnevo kolikor, toliko potrjujejo tudi grška poročila. Grški listi objavljajo vesti o operacijah, v katerih naglašajo, da so se vršili boji samo na nekaterih krajih, ker vlada na fronti velika nevihta, zlasti na primorskem odseku, kjer neprestano sneži in dežuje. Zaradi visokega snega in hudega mraza so bili boji znatno slabši. Italijani so večkrat napadli, toda Grki so povsod odbržali svoje položaje.

Najsrditejši boji so bili na grškem desnem krilu severno od Podgradca na kotli 1200. Grki so naskočili to postojanko, Ita-

lijani so pričakovali napad in prišlo je do strahovitega boja na nož, ki je trajal dalje časa. Grški listi poudarjajo, da je bil to eden najbolj krvavih spopadov v sedanjih vojni.

Italijanska letala nad Grčijo

Atene, 14. dec. s. (Atenska tel. ag.). Notranje ministrstvo javlja, da so včeraj italijanska letala bombardirala več mest in vasi v notranjosti Grčije.

Italija preživlja težke ure, pravijo v Rimu

Rim, 14. dec. AA. (Stefani) Listi pišejo o veliki bitki med Italijani in Angleži v Egiptu in o borbi na grškem bojišču. Listi opozarjajo na gigantski trud s katerim se Anglija bori proti Italiji na Sredozemskem morju, toda vse to bo zaman, dasi upajo, da ji bodo zadali odločilni udarec. Anglija je zbrala znatno število čet in sredstev ne samo v Angliji, ampak v vsem svojem cesarstvu, da bi jih vrgla proti Italiji zlasti na emptyem bojišču.

»Popolci di Roma« pravi da se Angleži varajo, če menijo, da je v Italiji šla ta točka osti. Os nima slabe točke in Angleži bodo to čez nekaj časa uvideli. *Italijanske čete se v puščavi lunsko upitajo ofenzivi sovražnih oklopnih kolon.* Vojna v pušča-

Jugoslavija — glavni činitelj miru in reda

V Rimu napovedujejo naši državi še odličnejše mesto v bodočnosti

Rim, 14. dec. e. V Rimu je bil podpis pakta med Jugoslavijo in Madžarsko sprejet s precejšnjim presenečenjem. Rimski listi so namreč pisali, da najbrže ne bo prišlo do podpisa pogodbe ob priliki obiska grofa Csakyja v Beogradu, temveč da bo ta podpis odgođen do obiska zunanega ministra dr. Cincara Markovića v Budimpešti. Sedaj tudi italijanski tisk na vidnih mestih javlja, da je bil podpisan pakt o večnem prijateljstvu med Jugoslavijo in Madžarsko.

V rimskih političnih krogih je bil podpis pakta sprejet z zanimanjem in simpatijami. Podpis pakta pomeni, kakor pravijo drugi etapo za ohranitev mira v tem delu Evrope. To je hkrati tudi cilj italijanske zunanje politike. Italija je vezana z Madžarsko z vezmi tradicionalnega prijateljstva z Jugoslavijo pa njeni prijateljski odnosi s Slovenijo na paktu o prijateljstvu iz leta 1937.

Italijanski tisk v splošnem priznava namen pakta da odstrani vojno od balkanske puščavskega odseka. V zvezi z vsem tem v Rimu poudarjajo, da Jugoslavija sedaj spet zavzema svoje mesto, ki ji pripada v južnozadpadni Evropi. Zahvaljujoč modri politiki zadnjih let in aktivnosti jugoslovenske vlade postaja Jugoslavija zopet glavni činitelj miru in reda na južnozadpadnem evropskem odseku, kjer jo v bodočnosti čakajo še pomembnejše naloge in še odličnejše mesto.

Budimpešta, 14. dec. AA. (Havas) Madžarsko odnosevanstvo, ki je grofa Csakyja spremlilo v Beograd se je sredi vrnilo v Budimpešto. Tudi sredi so madžarski politični krogi izražali svoje zadovoljstvo zaradi zbližanja med Madžarsko in Jugoslavijo, ki koristi okrepitvi miru v južnozadpadni Evropi.

Ruska narodna obramba

Maršal Timošenko pravi, da se mora narodna obramba okrepiti z vsemi sredstvi

Moskva, 14. dec. AA. (Reuter). Ljudski komisar za vojsko maršal Timošenko je podal izjavo, v kateri je rekel, da ne smejo izgubljati časa z nekoristnim pripovedovanjem, ampak moramo največjo pozornost obrniti na stvarnost.

S tem v zvezi so na konferencah v vojnih klubih govorniki poudarili potrebo da se morajo sovjetski vojaki čim bolj izveščati za vojne razmere. Izvedelo se je,

da se bo 23. februarja nad 100 tisoč sovjetskih mladenčev udeležilo Cross-country in smučanja.

Maršal Timošenko je v pismu, ki ga je poslal organizacijskemu odboru za omejitve sportske prireditve poudaril, da je potrebno, da se ruska narodna obramba z vsemi sredstvi okrepi in da se mora mladina veščati.

Izselitev Nemcev iz Litve

Berlin, 14. dec. AA. (Tass). Nemški butetin »Dienst aus Deutschland« piše, da se bodo najbrž kmalu izselili Nemci iz Litve in da se o tem že razvijajo diplomatska pogajanja. Priprave v praktičnem smislu se bodo začele v začetku prihodnjega leta.

vi, v kateri je zagospodaril marša Graziani, je dejansko vojna, ki ima svoj poseben okvir in se bo bitka nadaljevala do tedaj, dokler bo kaj vode, pogonskega goriva, streliva in čet in vse to nudi možnost obsežnih manevrov. List dodaja, da preživlja Italija težke ure v tej vojni, preživlja jih pa s popolno gotovostjo, da bodo vse te preizkušnje premagane. Če je Anglija močna v Egiptu, tedaj ima Italija zaupanje v svoje vojake in njihove voditelje in računa z zmago.

Angleži se še enkrat motijo piše »Messagero«, če upajo, da bo propaganda izzvala strah in nemir v Italiji. Danes je nastopila velika ura za italijanski narod, ki pozna samo pota časti. Italijanski narod bo šel samo po tej poti. To pomeni, da ne bo sovražniku v ničemer popustil, dokler ga ne bo potokel.

Čiščenje v Italiji

New York, 14. dec. s. (Col. B. S.). Iz pisanja italijanskih listov se zdi, da se pripravljajo v Italiji notranjepolitično čiščenje. Farnacci zahteva odločno pobijanje defetizma in čiščenje med srednjimi sloji, češ da so sovražni fašizmu. Zlasti naj bi bili podveti ukrcpi proti navijačem cen, ki prodajajo b'ago tajno po 3 do 4-krat večjih cenah nego se uradno predpisane. »Lavoro fascista« označuje prav tako srednje sloje kot sovražnike fašizma in pravi, da je treba brezobzirno z njimi postopati.

»Columbia« citira dalje vest, da je bilo poslanih v Italijo več sto nemških častnikov in uradnikov Gestapa, da pomagajo pri notranjepolitičnem čiščenju v Italiji. Columbia pristavlja, da je ta vest povsem nepotrjena ter da prihaja iz angleških virov.

Letalska vojna med Anglijo in Nemčijo

London, 14. dec. s. (Reuter) Letalsko ministrstvo javlja:

Preteklo noč so angleški bombniki napadli razne cilje v severni Nemčiji in zasledili nemških pokrajinah.

London, 14. dec. s. (Reuter) Letalsko in notranje ministrstvo javljata v svojem današnjem jutranjem komunicanju:

Sovražna letalska aktivnost nad Anglijo je bila preteklo noč zelo majhna. Bombe so povzročile malo škode na nekaj točkah ob vzhodni angleški obali. Manjše število oseb je bilo ranjenih.

Operacije v Severnem morju

London, 14. dec. s. (Columbia B. S.). Nemška podmornica je včeraj v Severnem morju potopila s torpedi dve angleški ladji. Izgubo pomožne križarke »Forfar« javlja tudi posebno poročilo angleške admiralitete.

Columbia izve, da je pomožna križarka »Forfar« nemško podmornico s svojimi topovi uničila. Preden se je sama potopila.

London, 14. dec. s. (Reuter) Admiralteta javlja v posebnem komunicanju, da je neki vlačilec vojne mornarice v četrtek popoldne nad Severnim morjem sestrelil neko nemški bombnik, ki ga je skušal napasti. Na vlačilcu ni bilo ne žrtev ne škode.

Konec mednarodne uprave v Tangerju

Tanger, 14. dec. AA. (Reuter). Včeraj je bila razpuščena mednarodna uprava v Tangerju. Vsi angleški, francoski in italijanski funkcionarji so bili takoj odpuščeni. Tudi mednarodna policija je ukinjena, namesto nje pa je prišla španska varnostna garda. Španski upravnik Amieva je zamenjan, na njegovo mesto pa je prišel vojaški funkcionar Gregori.

London, 14. dec. s. (Reuter) Angleški generalni konzul v Tangerju je po nalogu angleške vlade vložil pri španskih lokalnih oblasteh oster protest zaradi ukinitve mednarodne uprave v neradnični coni v Tangerju.

Finski zaliv zmezuje

Moskva, 14. dec. i. (DNB) »Pravda« javlja iz Leningrada da je pričel finski zaliv zmrzovati. Dosedaj plovejo parniki brez pomoči ledolomcev.

Dr. Anton Korošec

BEOGRAD, 14. dec. e. Davi ob 6.30 je v svojem stanovanju v Beogradu umrl minister za prosveto dr. Anton Korošec. Noč je prebil v krogu domačih, zjutraj pa je podlegel apopleksiji, kakor je ugotovil poklicani zdravnik.

Vest o smrti dr. Antona Korošca se je z bliskovito naglico raznesla po prestolnici in je izzvala globok vtis.

Dr. Anton Korošec se je rodil v kmečki hiši v Biserjanah pri Sv. Juriju ob Savinici dne 12. maja 1872. V domači vasi je hodil v ljudsko šolo, gimnazijo pa je študiral v Ptuj in v Mariboru. Po maturi je vstopil v mariborsko bogoslovje, nakar je študiral teologijo še na univerzi v Gradcu, kjer je bil promoviran za doktorja bogoslovja. Po posvetitvi za duhovnika 1.1905 je dve leti kaplanoval, nato pa se je vrnil v Maribor kot prefekt tamošnjega dijaškega sementsa. Obenem se je začel udeleževati politično in novinarsko, kot urednik mariborskega »Slovenskega gospodarja«, ki se je pod njegovim vodstvom močno razširil. Že v bogoslovnih letih se je dr. Korošec seznanil tudi z dr. Janezom Ev. Kreckom, s katerim sta ostala potem prijatelja in in najzgodnejša sodelavca vse do prezgodnje Kreckove smrti.

Pri nadomestnih volitvah 1.1905, ko je umrl poslanec Zličkar, si je dr. Korošec priboril vstop v avstrijski parlament, kateremu je pripadal do propada Avstro-ogrške monarhije. Čeprav je bil od vsega početka izrazit strankarski politik, je vendar po svojem vplivu zavzemal tudi vedno močnejšo in vedno bolj vodilno vlogo tudi v narodni politiki vseh Slovencev in ostalih Jugoslovcov v bivši monarhiji.

Po pričetku svetovne vojne je dobival jugoslovanski evanĝelij, ki ga je učil nacionalni tabor, čedalje več vernikov. Skupno z dr. Kreckom se je izrekel zanj tudi dr. Korošec in postal borilec za uresničenje jugoslovenske ideje. V tesnem in pozitivnem sodelovanju z dr. Kreckom in dr. Žerjavom je vodil osovobodilni pokret in gotovo je bila v veliki meri zaslug dr. Korošca in pokojnega nadškofa dr. Jegliča, da so množice takratne Slovenske ljudske stranke v letih 1917 in 1918 hitro in tako odločno razvile jugoslovansko zastavo, ki je prinesla narodno svobodo tudi nam Slovencev.

Ob prevratu je bil dr. Anton Korošec predsednik zagrebškega Narodnega Vijeća, prvega suverena predstavništva osvobojenih Jugoslovcov z ozemlja razbite habsburške monarhije. Po zedinjenju je postal podpredsednik prve jugoslovenske vlade in

je posledje zavzemal vplivna in odlična mesta v vseh vladnih kombinacijah, pri katerih je njegova stranka sodelovala. V juliju 1.1927 je dr. Korošec sklenil z Veljo Vukičevićem takozvani »blejski pakt«, ki je določeval tesno sodelovanje med radikali in SLS in ki je bil zamišljen kot protutež kmetsko-demokratske koalicije. Februarja 1.1928 je dr. Korošec vstopil kot notranji minister v drugo Vukičevićovo vlado, ki je podala ostavko dne 4. julija 1928, štirinajst dni po znani tragediji v narodni skupščini, nakar je dr. Korošec sam sestavil vlado. Ni mu pa uspelo odstraniti nasprotstva, ki so izvirala zlasti iz opozicije Hrvatov. Položaj v državi se je zaradi nasprotstva med Srbi in Hrvati bolj in bolj ostril in konec decembra je dr. Korošec podal ostavko svoje vlade. Vrstili so se brezupni poskusi za parlamentarno rešitev nastale krize, dokler ni prišel kot edini možni izhod šesti januar 1929.

Ta zgodovinski datum je pomenil novo dobo tudi v političnem življenju dr. Antona Korošca, ne samo v tem smislu kakor za vse dotakratne politike, ki so bili na mah postavljeni v docela nov položaj, temveč morda še v globljem pomenu. Dr. Korošec je bil predsednik zadnje parlamentarne vlade pred tem zgodovinskim datumom; uvidel je, prav zaradi tega, da po stari poti ne gre več naprej in da je treba temeljitih in energičnih sprememb. Zato je tudi sam vstopil dne 6. januarja 1929 v prvo Živkovičovo vlado. Aktivno je sodeloval pri prenavljanju naše države po smericah šestojanuarskega manifesta. Pomagal je polagati temelje, na katerih naj bi stonela nova državna politika.

V šestojanuarski Živkovičevi vladi je bil dr. Korošec najprej prometni minister, dne 5. avgusta 1929 pa je postal minister za gozdove in rudnike. Dne 29. septembra 1930 je odstopil in sledil svoji stranki, ki je prehajala postopno v vedno bolj vidno opozicijo.

Nadaljnji razvoj dogodkov je še v živem spominu. Privredel je dr. Korošca preko ostrih bojev na terenu ter skoro podrguro letne konfinkacije v Vrnjački banji in na Hvaru zopet v vlado, ki jo je po petomajskih volitvah sestavil dr. Stojadinović dne 24. junija 1935. Bil je v tej vladi notranji minister vse do svojega odstopa konec avgusta 1938, nakar se je za par mesecev umaknil v nekako zatišje, a je bil že spomladi 1.1939 izvoljen za predsednika senata in je tako zopet zavzel enega najvišjih položajev v državi. V vladi Dragice Cvetkovića, rekonstruirani po sklepu spoznavanja je postal prosvetni minister. Na tem vplivnem mestu ga je davi zadela smrt, ki je prišla tako nenadajano za vsa javnost. Res je že dolgo leta bolehal, a njegova življenjska sila je bolezen vedno znova krotila in še pred pčilimi štirinajstimi dnevi je prišel vseh pred in čil na obisk k slovenskim novinarjem na njihov prvodecembrski koncert.

To je kratek obris zunanje življenja in dela velikega pokojnega politika. Z njegove smrti ni izgubil le njegov lastni tabor svojega voditelja, temveč tudi ostala Slovenija in vsa Jugoslavija enega svojih velikih mož.

Bodl mu ohranjen trajan, časten spomin!

V spomin Jošku Saboliču p.poročniku pilotu-lovcu

Leto dni je že poteklo, dragi Joško, odkar si se za vedno poslovil od nas. Mnogo Te vsi pogrešamo, ni Te več med nami, ko smo Te vsi tako cenili in ljubili. Ni dolgo, ko smo bili še skupaj, ko si vedno vesel in nasmejan imel za vsakega lepo besedo. Nobeno delo Ti ni bilo odveč, z vsemi si se znal ljubezljivo razgovoriti. Zato Te je vsakdo tako cenil in ljubil, kdor Te je poznal.

Bil si junak; vedrega neba so se strla krila in žrtvoval si svoje mlado lepo življenje na oltar domovine. Vedno se Te bomo spominjali, dragi Joško. Ostal boš med nami vedno nepozabljen. Naj Ti bo prijeten dom v domači zemlji. Večna slava Tebi, junaku sinjih višav! Prijatelj

Iz Zagorja

Ne pozabite na koncert naših najmlajših! Jutri priredi mladinski pevski zbor Glasbenega društva glasbeno akademijo. Katero čisti dobiček je namenjen mladinskemu zboru. Spored obsega dvajset točk med njimi pesmi Aljaža. Adamića. Gerbića. Prelovcva. Grbca ter Mokranjca. Nastopili bodo tudi mladinski orkester. sošolska na klavirju ter maia umetnika na

harmoniko in kitaro. Akademija pod vodstvom učitelja g. Culota Ivana, pevovodje zbora, se bo pričela ob pol 20. zvečer v veliki dvorani Sokolskega doma.

Iz Metlike

Solski oder. Jutri vprizori solska mladina pod vodstvom g.đ. Višnerjeve na Solskem odru igrice »Široček«. Ker je čisti dobiček namenjen v korist božičnemu obdarovanju najsiromašnejših učencev, pričakujemo najštevilnejše udeležbe predstav, ki bosta ob 15. in 20.

Upeh miklavževnega sejma. Miklavžev sejem v Metliki se je v terek prav dobro obnesel, ker je bil dogon živine prav dober in so se tudi cene gibale v primernih višini. Na sejnišče so prignati 1222 glav in sicer 291 junceev, 498 volov, 202 kravi in 231 prašičev. Prodali so 313 glav in sicer 31 junceev, 86 volov v domače roke, 24 volov v inozemstvo, 73 krav ter 89 prašičev. Cene juncev za zakolji so se gibale od 5 do 6 din, boljših pa od 6.50 do 7.50 din. Voli so dosegali ceno od 6.50 do 8.50 din, mršave krave 5.50 do 6 din, dobre pa od 6 do 7 din. Prašički so šli v promet po 160 do 280 din.

Zvočni kino. Drevi ob 20. ter jutri ob 15. in 20. bo v kinu Bela krajina predvajan zanimiv glasbeni film »Pariško dedlece. Gostovanje sokolske družine. Jutri gostuje na sokolskem odru v Crnomlju sokolska družina iz Metlike, ki vprizori dramo »Oče«.

Smrtna kosa. V sredo popoldne je umrl komaj 20 let stari Jože Papič iz Metlike. Zavrtna bolezen, proti kateri se je mlado življenje upiralo skoraj dve leti, ga je položila na bolniško posteljo s katere ni več vstal. Bil je sin dimnikarskega mojstra g. Papiča, ki je umrl letošnjo spomlad. — V četrtek zjutraj pa je v Metliki umrla učenka 6. razreda višje narodne šole Vergot Stefanija. Pri učitelstvu je bila cenjena vsled svoje marljivosti in nardarjenosti, med součenkami pa zelo priljubljena tovarišica. Naj bo obema mladima žrtvama neizprosna zakona smrti ohranjen najlepši spomin! Preostalim naše sožalje!

Prodaja trnega materiala. Zasebne trsnicarje opozarjamo, da morajo v svrhu prodaje trnega materiala takoj vložiti tozadavne prošnje na areško načelstvo v Crnomlju.

Z nabavo umetnih gnojil. Dobro bi bilo, da se kmetijske zadruge oskrbe z umetnim duškovim gnojilom za soomladansko gnojenje že sedaj po znižanih cenah 140.90 din za 100 kg, ker velja ta cena samo za naročila do 31. decembra.

Mimo Južne Amerike v New York

Iz pisma našega rojaka Vladimirja Ivanovića, funkcionarja Jugoslovenskega Lloydja ki je doživel začetek sedanje vojne v Londonu in je pred kratkim po polletnem bivanju v Buenos Airesu prispel v Zedinjene države

New York, 31. oktobra Prispel sem pred štirinajstimi dnevi v New York, v to ogromno mravljišče. Ceprav sem prvič tukaj, se mi vendar ne zdi mesto niti malo tuje, ampak nasprotno, kakor da bi ga že poznal od prej in da se vračam vanj po dolgem času, ne kot zelenec in tujec, ampak samo, da obnovim spomin na vse stvari. Mislim, da je to vsled tega, ker vsaj jaz vidim v njem mnogo sličnosti z Londonom. Tu imajo še vedno angleški načtu življenja. Toliko so me bili ljudje pripravljali na ameriško hiteenje, na ropot in na ne vem, kaj vse, da se mi zdi ob koncu koncev to mesto neverjetno mirno. Hitro se clovek privadi tudi na nebotičnike. Že prvi dan sem se povzpel na nebotičnik, v 76 nadstropje, odkoder sem opazoval veliko mesto, ki sestoji iz otokov Manhattan, Staten ter Long in iz prave kopnine New Jersey. Nepozaben vtis napravi pogled iz te višine na druge nebotičnike ter na okolico, ki se izgublja v megli. Nisem še bil na najvišjem nebotičniku, ki šteje 102 nadstropj!

Prvi teden sem mnogo hodil v gledališča in sem videl krasne predstave. V Buenos Airesu, kjer sem bil pol leta, so namreč zelo slabi v dramati. Tu sem zopet prišel v ono intelektualno atmosfero, kjer se prirejajo inteligentnim ljudem predstave brez bojazni, da bi bili preneumni razumeti jih, kakor se nasprotno dogaja v Argentini. Bil sem tudi v kinu in videl zadnji Chaplinov film, ki je precej dober, ki ga pa gotovo v Jugoslaviji vsaj še dolgo časa ne boste videli.

Čim sem prispel v Zedinjene države, sem se moral registrirati za ameriško vojsko. Vsi moški v starosti od 21. do 36. leta, ki so bili tedaj na ameriških tleh, so se morali registrirati (okrog 16 milijonov), samo diplomati so bili oproščeni.

Američani so na strani Anglije in so se vsi že več ali manj spriznjeni z mislijo, da bodo morali prej ali slej stopiti v vojno. V resnici mnogi celo trdijo, da so že v vojni z Nemčijo, ker pomagajo Angliji, kolikor le morejo.

Semkaj prihajajo stalno različne osebnosti predvojnne Evrope: Danci, Norvežani, Belgijci itd. so že tu, počasi prihajajo Francozi. Borza za vse je v Lizboni, kjer še vedno množica čaka bodisi na ladje, ali na letala, da jo prepeljejo preko Oceana. Ti ljudje so različnih vrst. Med njimi so idealisti, ki so prišli samo začasno, da bi v Ameriki nadaljevali borbo, ki so jo v Evropi izgubili, med njimi pa so tudi strahopetci, ki so prihiteli, da se izognejo splošni katastrofi, končno je mnogo intelektualcev, ki so jih povabile in jih protežirajo razne ameriške znanstvene in druge ustanove in društva. Teh beguncev je torej vseh vrst, vendar jih sprejemajo Američani in splošnem zelo dobro ter zares širokogrudno. Clovek bi mislil, da bi jim ne utegnilo biti prav, ko vidijo, kakšna množina tujcev se val na njihovo obalo, vendar ni tako, Američani se čutijo nekako pomorne, da morejo vse te nesrečnike sprejeti. Iz Anglije prihajajo neprestano otroci in mnoge ameriške rodbine jih sprejemajo kot svoje; pošiljajo jih v šole, hranijo jih, pazijo nanje in se obvezujejo, da bodo to delale, dokler bo trajala vojna. To širokogrudnost moram iskreno občudovati.

Ko sem potoval z luksuznim parnikom iz Buenos Airesa v New York, večji del dneva ob bazenu v kopalni obkeli ter pil whiskey z ledom ob tropskem Brazilju, krasne Zapadne Indije ter vzdolž Floride, po sinjem Karibijskim morju, sem imel nepopisen užitek, toda neprestano mi je lebdelo pred očmi, da se istočasno borijo milijoni ljudi v Evropi, da so milijoni gladni in nesrečni. Menim, da gre za zadnje vzdihljaje načina življenja, ki se po vsem svetu naglo izpreminja, za privilegij, ki počasi izumira. Odsel sem iz Buenos Airesa, ko se je pravkar budila pomlad. Prvi dihi tega rajskega letnega časa so bili že v zraku. Nismo bili niti tri dni na ladji, ko smo pluli mimo urugvajske obale in prišli v sredino poletja. Pristali smo v Santosu, kjer je bila že prava tropska sopolara. Naenkrat smo se znašli v največji vročini. Pristali smo še v Rio de Janeiru ter potem dolgo potovali tja do Trinidada. Ta otok je pod Anglijo ter me je s svojo lepoto očaral. Zopet smo potovali nekoliko dni ter smo tako v 18 dneh prispeli sredi jeseni v New York. Prihod v New York je bil bajno lep. Najprej smo zagledali kip

Svobode, nato pa ogromne nebotičnike, ki se dvigajo nad Manhattanom.

Na takem potovanju so vedno najzanimivejša doživlja pri srečanju z ljudmi. Naenkrat, povsem slučajno, se srečati dve življenji. Naenkrat se sestane dve glavi, drug drugemu povesta, kar vsta, potem se pa zopet razstaneta in v 99% primerih se nikdar več ne vidita. Srečaš interesantnega pustolovca, kakega žurnalista, profesorja univerze ali pa nekoga, ki potuje po svetu za zabavo. Pri takih srečanjih pregledaš možgane številnih ljudi, vsako srečanje te obogati, vsako te zapusti nekoliko pametnejšega in izkušenejšega.

Končno je tu v New Yorku mogoče videti in naučiti se ogromno novega. Tehniška civilizacija je ogromna, rekel bi celo, prevelika in bi skoro bil zaskrbljen nad tem, ker so se ljudje toliko odmaknili od naravnih stvari. Na primer v kuhinji. Mleko prihaja v škatlah, slanina prihaja zrezana v celofanu, kruh se dobi v škatlah

že razrezan na kose, jajca v škatlah, vsa mogoča jedila v kovinskih škatlah. Če komu ne poveš, ne bi vedel, da obstajajo krave in kokoši ter žitna polja, mora si pač misliti, da se jajca, mleko in kruh enostavno kupujejo v trgovini. Na ladji me je na primer najbolj začudilo to, da smo dobivali v najrazličnejših tropskih krajih led v poljubni množini kadarkoli. Ali more biti bolj protinarni paradoks? Vem, da se more vse to razložiti, vendar me plaši ta artifična organizacija. Ta organizacija je zelo delikatna, hitro se lahko razbije. Dovolj je, da se vidi danes London; zadostuje nekoliko mesecev vojne, da morajo ljudje v Londonu, v največjem mestu sveta, živeti kot podgane po luknjah, se pozabi na W. C., da se zopet vrnejo k primitivnemu zakonu džungle — k borbi za goli obstanek. Kako se bo neki oni, ki je vse svoje življenje dobival mleko iz škatle, prilagodil na povratek k agrarnemu življenju?

Podražitev tramvajske vožnje v Ljubljani stopi v veljavo z jutrišnjo nedeljo

Ljubljana, 14. decembra Uprava ljubljanske električne cestne železnice je sklenila z nedeljo 15. t. m. uvesti nov cenik. Celotna proga je razdeljena na 19 delnih prog, ki so javnosti znane. Nova vozna cena znaša do 3 delnih prog 1.50 din, do štirih prog 2 din, do 5 prog 2.50 din (prej 2 din), do 7 prog 3 din (prej 2.50), nad 7 delnih prog pa 3.50 din (prej 3 din). Odpadla je torej najnižja tarifa 1 din na daljavo štirih postaj. Nadaljnji dve ceni nista povišani, pač pa ostale tri vsaka za 50 par. Vozna cena za otroke do višine 1.30 m znaša do 5 delnih prog 1 din, nad 5 delnih prog 1.50 din. Otroci do 4. leta starosti, ki jih drže potniki v naročju, ne plačajo voznine in nočne takse. Doselej so se jutrnji vozni listki po 1 din izdajali do 7.45. Poslej stanejo jutrnji vozni listki 1.50 din brez obzira na prestop in dolžino proge in se izdajajo do 7.15 ure. Do tega časa se izdajajo tudi povratni jutrnji vozni listki na vseh progah in je cena za obe smeri 3 din.

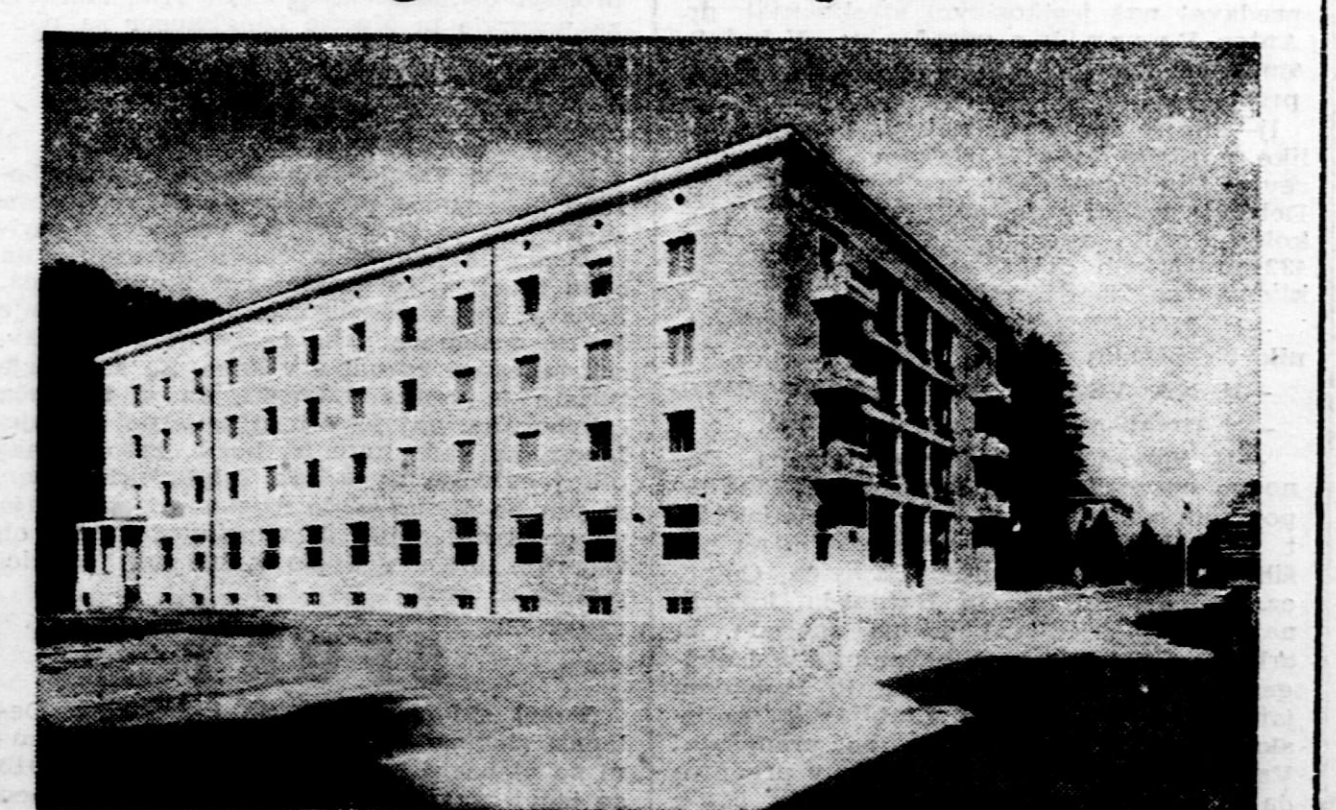
V predprodaji se prodajajo vozni listki v blokih po 25 komadov do treh delnih prog, to je po 1.50 din z 10% popustom. Dobivajo se pri sprevodnikih in pri blagajnah v Zg. Šiški in na Bleiweisovi cesti. Važnejše so izpremembe ugodnosti pri mesečnih in drugih voznih listkih za daljšo dobo. Za mesečne vozne listke znaša cena do 4 delnih prog 75 din (doslej 60), nad 4 delne proge 100 din (doslej 90), neomejeno za vse proge pa 150 din (doslej 120). Dijaški mesečni vozni listki se izdajajo po ceni 40 din za 4 vožnje dnevno za določeno progo po najkrajši poti od stanovanja vozni listki veljajo od 6. ure zjutraj do 21. ure zvečer samo ob delavnih in iz izdajajo tedensko ter veljajo: do 4 prog za 2 vožnji 8 din (doslej 6), za 4 vožnje 13 din (10), nad 4 delne proge za 2 vožnji 10.50 (8), za 4 vožnje pa 15 din (12). Nočne vožnje: po 21. uri doslej po 22. uri) do zaključka prometa se plača poleg redne vozne cene še 1 din povška za nočno vožnjo. Na postajalnih pred glavni kolodvorom se povishek za nočno vožnjo ne pobira. Potniki, ki imajo časovne vozne listke, plačajo od 21. ure dalje za nočno vožnjo takso po 1 din.

Ročna prtljaga se prevaža do velikosti 30x60x90 cm, če je primerna za prevoz s tramvajem. Ne smejo se prevažati zabojni, sodi, živali (razen psov) in vsa prtljaga večjega obsega. Prtljaga se sme sprejeti samo toliko, kolikor je mogoče znesti na sprednjem delu voza. Mala prtljaga v naročju potnikov je prosta voznine. Psi se morejo prevažati samo na sprednjem stojšču in morajo imeti nagobčnike. Potniki morajo držati pse na vrvtci. Za vsak komad prtljage se plača 1.50 din.

Zloraba mesečnih in drugih časovnih voznih listkov, ki morajo biti lastnoročno podpisani od lastnika, je kaznliva in se za odvzete ali izgubljene vozne listke ne vrne.

Darujte za staroški »Dom slepih« zavod za odrasle slepe! Ček. rač. 14.672, »Dom slepih«, Ljubljana.

Rogaška Slatina pozimi

Mnogo ljudi je mnenja, da je Rogaska Slatina samo poleti turistično zdravilno počitnica in zabave želnih ljudi in da je možnost zdravljenja sploh dana samo v poletnih mesecih. Res je, da je do nedavnega Rogaska Slatina z jesenjo zaprla svoje domove in nekako spala zimsko spanje, toda zdravilni vrelci žuborijo pozimi prav tako kakor poleti in sedanja uprava zdravilišča si je postavila veliko nalogo, da to dejstvo izkoristi. Poskrbelo je, da so pozimi dane iste možnosti zdravljenja kakor poleti. K

temu spadajo udobno in toplo stanovanje, pitje zdravilne vode, kopeli v hotelu in kar je velike važnosti — specialna dietna prehrana. Vse to nudi gostom impozantni hotel »Jugoslovanski kralj« v Rogški Slatini. Tistega veseliga vrvenja okrog vrelcev in po parku, ki ga vidimo poleti, sedaj sicer ni, tudi koncertov manjka, toda oni, ki iščejo samo zdravje in mir, bodo oboje našli v polni meri prav pozimi v Rogški Slatini, ki je v zimski prirodi s svojo krasno okolico pravo posebno privlačna.

Križanka

1	2	3		4	5	6	7
8				9		10	
11			12		13		14
		15			16		
17	18			19		20	
	21						
22				23			24
25				26		27	
28			29		30		31
		32			33		
34						35	

Pomen besed

Vodoravno: 1. pokrivalo, 4. bolgarsko mesto, 8. časovna enota, 10. lik, 11. osebni zaimek, 12. poljska cvetica, 14. kem. znak za prvine, 25. perzijski satrap, poveljnik v bitki pri Maratonu, 17. sibirski reka, 19. del telesa, 21. del sveta, 22. reka v Bosni, 23. interval, 25. predtopna žival, 27. zver, 28. veznik, 29. mesto v Maroku, 31. oziralni zaimek, 32. grški filozof, 34. grški junak pred Trojo, 35. časovna enota.

Navpično: 1. vrsta plesa, 2. švicarski kanton, 3. kazalni zaimek, 5. učenje, 6. družinski član, 7. vrsta pesništva, 9. nepošten clovek, 12. mesec, 13. zdravilni prašek, 15. francoski pisatelj, 16. slovanska viteška organizacija, 18. Massenotova opera, 20. gora v Karpatih, 22. del mesta, 24. naznanilo, sporočilo, 26. veter, 29. glasbeno nota, 30. kuharska potreščina, 32. predlog, 33. nikalnica.

Rešitev križanke, objavljene prejšnjo soboto

Vodoravno: 1. Ibar, 5. Leda, 9. Domej, 10. rog, 11. Ađen, 12. Lima, 13. han, 14. Tivat, 15. oi, 16. repa, 17. okarina, 21. Ovak, 22. mi, 24. Solon, 26. Žut, 27. Obir, 28. Rila, 29. Rab, 30. petek, 31. Adam, 32. dota.

Navpično: 1. Idabo, 2. bodalo, 3. amen, 4. Ren, 6. Erivan, 7. doma, 8. Agata, 12. Lipik, 14. teran, 16. Rador, 18. koliba, 19. amulet, 20. Ušora, 23. Itaka, 25. obad, 26. žito, 28. red.

Iz Trbovelj

— Opozarjamo na vokalni koncert, ki ga bo imel drevi ob 20. pri Fortje tenorist g. Slavko Lukman. Na klavirju ga bo spremljala gđc. Krištofova iz Ljubljane. Na sporedu so domače pevске skladbe in znane operne arije. Občinstvo naj si pravočasno prisrbi vstopnice!

— Zadnja pot ge. Julči Rakove je pokazala, kako priljubljena je bila plemenita pokojnica pri vseh, ki so jo poznali. Za krsto so se zvrstili številni prijatelji in znanci, zlasti častno so bile zastopane trboveljske žene, katerim je bila pokojnica vzor dobre, vestne žene, matere in vzgojiteljice. Pogreba sta se udeležila ves tukajšnji učiteljski zbor z okrajnim solskim nadzornikom g. Vrancem na čelu in odposlanstvo Sokola z zastavo in godbo. Pred domačo hišo sta zapela žalostnko združena pevška zhora »Zvona« in »Zarje«. Ob grobu se je poslovil od pokojne tovarišice predsednik učiteljskega društva za laški srez g. Mahkota. Pevci so zapeli pesem, sokolska godba pa se je poslovila od bivše Sokolice z zadnjo žalostnko.

— V stik z električno visoko napetostjo je prišel v rudniški elektrarni Vladko Krmelj. Ponesrečenec si je močno obžgal obe roki. Zdravi se v rudniški bolnici.

— Zaradi pošledic nesrečnega padca je umri upokojeni rudniški delavec Miha Rotar. Karer smo že poročali, mu je nedavno na stopnicah spodrsnilo ter si je pri padcu prebil lobanjo. Zdravniška pomoč je bila brezuspešna. Rotar je bil star 51 let in za puščala številno družino. Prizadetih naše sožalje, pokojnemu blag spomin!

— Osebnne spremembe pri rudnikih TFD. Pri trboveljskem rudniku je imenovan inž. Ivan Kernšič za obratovodja vzhodnega obrata, dosedanj obratovodja istega obrata g. Franjo Malovrh pa je premeščen v Zagorje. Inž. Jože Gostiša je premeščen na separacijo, inž. Vinko Preželj pa v Koče...

Obiščite pozimi

DOVJE - MOJSTRANA 700 m
obsežna smučišča, dober sneg, smuški tečaj, udobna gostišča.

Valvasorjev dom pod Stolom 1180 m
Smuški in sankski izleti. Potočka, Zirovnica in Zabrška planina v zvezi z Zelenico. Markirani dohodi iz Zirovnice in S. v. Javo nika.

POLZEVO 620 m
Udoben planinski dom, sredi krasnih smučišč. Telefon Višnja gora 1.

GRAND HOTEL TOPLICE
aranzman - 7 dni din 875.-, vse vračunano.

PARK HOTEL BLEJ
Udobni aranžmani za Božič in zimsko sezono.

Informacije in prospekti: Tujskoprometna zveza - Putnik-Ljubljana - Putnik-Maribor in vsi ostali biroji Putnika

POHORJE (910-1543):
Idealen smuški svet, prijetno zimsko bivanje; številni planinski hoteli in domovi, dobra oskrba, polni dnevni pensioni, din 45-70. Nova poborska avtocesta.

Obiščite lepe zimske turistične predele v severni Sloveniji!
Pohorje, Savinjske Alpe, Logarska dolina, Modrska planina, Smrekovec, Rimski vrelci itd. Smučarski tečaj, dobra oskrba, polni dnevni pensioni din 50-70.

Dom SPD na Komni 1520 n/Bohinjem
80 postelj, penzija od din 62.- dalje, smučišča, šola, prospekti.

RATECE-PLANICA 870-1108 m
Zimskosportni center, smučiške proge, smučiške šole, skakalnica.

na hranilno knjižnico. Ti posli se vabijo, da se do vključno 19. t. m. prijavijo pri blagajni hranilnice, Knafljeva ulica št. 9, med poslovni urami od 8 do 12. V dokaz naj predložijo hranilno in posebno knjižico. Kdor teh knjižic ne predloži, ne bo pripuščen k zbiranju nagrad. Zbiranje bo v sredo 20. t. m. popoldne. — Gospodnje in gospodarji, opozorite na to svoje poste.

—**I Propagandna pisarna revija** bo med plesno vajo Jenkove šole v torek 17. t. m. ob 20. v veliki dvorani Kazine. Najboljši turnirski pari ljubljanskega plesno-sportnega kluba bodo odplesali sporno uvečbane družabne plesne in zadnje novitete Jaz-fox, Step-Swing in La Conga kot zgod za pravilno plesanje. Vsi ljubitelji družabnega plesa vljudno vabljani.

—**Ij Danes pečen stajarski purani** v restavraciji »Keršič« šiška. 549-n

—**Ij Gostilna Martine**, Zgor. šiška, tel. 41-88. Vsako soboto in nedeljo pečeni purani in domače krvavice. Vsako nedeljo koncert! Ples! 548-n

—**Ij Pečen puran, krvavice, žametno črtno hamburger, žilavko toči gostilna Lovšna**, 551-n

MED. UNIV.
dr. A. Novoseljskij
ZDRAVNIK
se je preselil iz Kranja v Ljubljano
Zrinskega 7/1, tel. št. 24-38
Ordinira dnevno od 9. do 11. in od 15. do 18. ure, ob sobotah od 9. do 11. ure.
Röntgen - Diathermija - Solux - Višinsko sonce - Galvano-faradizacija - Vibr. masaža

Boleznica
KOLEDAR
DANES: Sobota, 14. decembra: Spiridion
JUTRI: Nedelja, 15. decembra: Kristina

KINEMATOGRAFI DO NADALJNEGA ZAPRTI

RAZSTAVA SLIK BOZIDARJA JAKCA
v Jakopičevem paviljonu odprta od 9. do 18.

VOĐSTVO PO RAZSTAVI BOZIDARJA JAKCA ob 11. dop. Vodi umetnostni zgodovinar g. Jože Gregorič

FILOZOFSKO DRUŠTVO: predavanje dr. Stanka Gogala »Logika mišljenja in logika čustvovanja« ob 18. v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi

DEŽURNE LEKARNE
DANES IN JUTRI: Mr. Bakarčič, Sv. Jakobova trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20, Murnayer, Sv. Petra cesta 78

MESTNO DEŽURNO ZDRAV. SLUŽBO bo opravljal od sobote do 8. zvečer do ponedeljka do 8. jutraj mestni višji zdravnik dr. Marjan A. H. čin, Korytkova ulica 18., telefon št. 36-24.

Iz Kamnika
— Smrtno se je ponesrečil včeraj popoldne pri sekaniu bukve za drva Franc Kajdež. Pri podiranju ga je veja tako močno oplazila po glavi, da je kmalu nato izdihnil. Pokojni je bil zaposlen v smodnišnici in zapušta ženo ter tri neprekrbljene otroke.

— Dvorni avtomobil (5 po številu) so brzeli včeraj okoli 11. dopoldne skozi Kamnik. Kakor smo zvedeli, se je vozil madžarski minister prof. Csaky s soprogom in spremstvom v Kamniško Bistrico, kjer je bil v kraljevih loviščih prirejen njemu na čast velik lov.

Iz Novega mesta
— V občinski odsek za obvezno telesno vzgojo naroda sta bila na zadnji občinski seji rodu župana izvoljena tudi Jože Pavlič in Franc Pelko ml.

— Na pobudo Rdečega križa je osnovala mestna občina zimsko pomožno akcijo. Nabrana darila bo razdelila med najpotrebnejše družine.

— Tožbo zaradi motenja posesti proti podjetju Novobor je mestna občina izgubila in mora plačati tvrdki Novobor 6000 din odškodnine in 2231,25 din pravnih stroškov.

— V upravnij odsek Mestne hranilnice je bil izvoljen trgovec g. Josip Kobe.

— Zimska pomoč mestnim uslužbencom. Občinski odbor je sklenil, da prejmejo mestni uslužbenec enkratno zimsko pomoč po 500 do 1500 din.

— Zavrnitev prošnje za podelitev gostilniškega obrta. Mestni svet je zavrnil prošnjo Jožeta Zorec s Pristave za dovolitev gostilniškega obrta na Zagrebški cesti št. 5. Ugodeno pa je bilo prošnji Ivana Zorca za dovolitev izvrševanja obrti javne tehtnice. Prav tako je bila ugodno rešena prošnja občinske uslužbenke Ane Kambič za nagrado in Marije Dinghauser za podporo.

SPD
Koča pri Triglavskih jezerih bo oskrbovana za božične praznike od 23. decembra dalje, ako se prej prijavijo vsaj deset turistov smučarjev, ki se bodo zvezali, da bodo bivali v tej postojanki preko božiča. Prijave sprejema pisarna SPD najkasneje do 19. decembra. Ako ne bo dovolj prijav, oskrbnica ne bo odšla v koč. Za smučarje turiste je velike važnosti, da je ta koč oskrbovana, saj je v njej prijetno bivanje. Mnogi ne vedo kam za božič, zato se naj takoj odločijo za dolino Triglavskih jezer, ki jim bo nudila obilo užitka pri smučanju po prostorni dolini in v prijetni družbi ob večernih urah v toplo zakurjeni jedilnici planinske koč.

SPORT
Vašni ekipi slovenskih kolezarjev. Delegati slovenskih kolezarskih klubov, zbrani na plenarni seji v Celju dne 8. XII. 1940 so izdali naslednjo resolucijo: 1. Spor med upravnim odborom Slovenske kolezarske zveze in nekaterimi klubi se likvidira na ta način, da prizadeti klubi takoj sporoče upravnemu odboru SKZ vse okoliščine, ki so dovele do nepotrebnega spora. 2. Upravni odbor Slovenske kolezarske zveze bo na podlagi predloženega gradiva napravil zaključek in o tem poročal na rednem občnem zboru. 3. Koturški savez v Zagrebu se takoj obvesti, da Slovenska kolezarska zveza zaradi ustanovitve Biciklističnega saveza kraljevine Jugoslavije v Beogradu dne 10. XI. 1940, nastopa iz Koturškega saveza kraljevine Jugoslavije v Zagrebu.

Olepševalno in tujskoprometno društvo v Celju namerava proslaviti svoj jubilej z različnimi važnimi deli

Celje, 14. decembra
Letos poteče 70 let o ustanovitve celjskega Olepševalnega društva. 20 let pa od obstoja in delovanja Olepševalnega in tujskoprometnega društva v jugoslovenski državi.

Ta jubilej bo proslavilo društvo v smislu sklepa društvenega odbora z dne 21. novembra 1940 s sledečimi deli:

Nabavilo bo orientacijske table za najprikljubnejše izletne točke v celjski okolici. Table bodo iz pločevine in enotno izdelane. Nameščene bodo na enotno in smotno markiranih poteh.

Za tužemske in inozemske kolodvorne in turistične biroje bo društvo nabavilo večane fotografiske posnetke mesta Celja, njegovih znamenitosti in celjske okolice.

V pripravi je, da je turistični napredek mesta Celja odvisen prvenstveno od sodobnim zahtevam odgovarjajočega in z vsemi modernimi napravami opremljenega kopalnice ob Savinji, namerava dati društvo mestni občini pobudo za takojšen razpis načrtov za novo kopalnico ob Savinji. V ta namen bo društvo žrtvovalo za najboljše načrte eno nagrado v znesku 10.000 din.

Glede na dotrajanje glavnega drevoreda v mestnem parku in potrebo njegove delne preložitve zaradi regulacije Savinje, kakor tudi glede na nujno potrebno preložitve vozne ceste, ki nesmotno deli park v dva dela in moti sprehalce s hrupom in prahom ter ograža varnost otrok na igrišču, namerava društvo dobiti načrte za obnovitev glavnega drevoreda in ureditev vsega parka v modernejši nasade, ki naj bi odgovarjali današnjemu okusu in sodobnim zahtevam.

Da se uredi hrib sv. Jožefa, ki je gotovo najbolj privlačna in najbližja razgledna točka mesta Celja, bo društvo razpisalo do-

bavo načrtov za ureditev parka v ozadju »Kalvarije« in nasadov med cerkvijo sv. Jožefa in najvišje ležečimi vilami na hribu sv. Jožefa.

Za unificiranje klopi v mestnem parku po vzorcu klopi na Masarykovem nabrežju namerava društvo izdelati več enotnih lesenih klopi z betonskimi stolaji in nabaviti klopi za park ob cerkvi sv. Maksimilijana in za nove nasade na Sp. Lanovžu in v Gaberju, ki jih namerava društvo napraviti odnosno dati merodajnim činiteljem pobudo za njihovo napravo.

Za izvedbo tega programa, ki tvori del društvene petletke, je društvo prejelo že znatne prostovoljne prispevke, ki kažejo polno razumevanje meščanstva in merodajnih činiteljev za naša stremjenja. Da pa bo moglo društvo goraj program v celoti izvršiti in vsaj delno realizirati tudi ostali program svoje petletke, bo moralo izvesti pri vseh ljubiteljih našega mesta in pobornikih njegovega napredka nabiralno akcijo. Baš v sedanjih razmerah moramo z nezmanjšanimi silami delati na izboljšanju krajevne receptivnega turizma. Kljub vojni vihrji, ki divja okoli nas, moramo odstraniti vse nedostatke in pomanjkljivosti, da bodo po zopetnem normaliziranju mednarodnih prilik naši kraji v vsakem pogledu odgovarjali potrebam in zahtevam moderne turizma in bodo pripravljeni sprejeti turiste vsega sveta.

Društvo apelira na meščanstvo Celja, da po svojih močeh pripomore k izvedbi našega programa, ki bo v prid napredku, blagostanju in boljši bodočnosti Celja.

Nabrana sredstva bo društvo v smislu sklepa odbora upravljalo kot posebno premoženje za izvedbo gornjega programa in ostalih točk društvene petletke.

Odbor Olepševalnega in tujskoprometnega društva v Celju. Predsednik: Ivo Subić.

Slikarska razstava Alberta Sirka v Celju Posvečena je našemu Jadranu

Celje, 14. decembra
Celjski akademski slikar prof. Albert Sirk priredi v času od 15. do 27. tm. v dvorani Mestne hranilnice v Celju razstavo svojih del iz zadnje dobe, po večini dela, ki so nastala v enem letu. Razstava ima značilni naslov »Naš Jadran«.

Res bo obsegala izključno marine, pomorske slike naše jugoslovanske obale, naših krajev in ljudi, s katerimi preživi mojster Sirk vsako leto vsaj mesec dni in se z vso svojo umetniško silo vpije v okolje, iz katerega je črpal in črpa motive in snov svojega umetniškega dela.

Morje, ta neizbrisni element lepote, barvnih efektov, vedno novih vtisov in sujevito pestro življenje pomorca v boju z elementom morjem za vsakdanji kruh, morje v vsej svoji neizmernosti je ona paleta, ki daje Sirku vedno novih pobud in vzgornov za delo in ustvarjanje.

O kvaliteti njegovih del dovolj jasno in prepričevalno govori dejstvo, da velja Sirk za najboljšega našega marinista, da, on je med našimi slikarji celo edini slikar morja. Kako sodi o njegovem delu strokovna kritika, nam priča poročilo, ki

ga je objavil »Ljubljanski Zvon« v svoji letošnji 9-10. številki, kjer poroča dr. Karel Dobida o razstavi kluba »Lade« in piše: »Albert Sirk je z nekaterimi oljivimi slikami dokazal svojo nenavadno sposobnost za slikanje marine.«

Mojster Albert Sirk se je v tem letu udeležil dveh razstav: v decembru in januarju je na ljubljanski razstavi slovenskega dela »Lade« razstavil četrto del. Spomladi pa je zastopal na jubilejni razstavi srbskega dela kluba »Lade« Slovenice. To častno nalogo mu je poverilo društvo in umetnik jo je tudi z vsem uspehom izvršil. Razstava »Lade« v Beogradu, ki je bila v paviljonu Cvete Zuzurić, je dosegla velik uspeh in Sirkova dela so bila zelo topla sprejeta. Slikar je bil ob tej priliki odlikovan z redom Jugoslovanske kraljevine IV. stopnje.

Na svoji celjski razstavi bo razstavil Sirk 50 svojih pomorskih slik. Otvoritev razstave bo v nedeljo 15. t. m. ob 11. dopoldne v dvorani Mestne hranilnice. Ob otvoritvi bo imel umetnostni zgodovinar prof. dr. Franjo Sijaneč.

Iz Celja

— **Prešernova akademija v Celju.** Društvo Celjski kulturni teden priredi v počastitev 140letnice rojstva genija slovenskega naroda, dr. Franceta Prešernja 19. t. m. zvečer akademijo s predavanjem o pesniku, recitiranjem njegovih del in izvajanjem njegovih uglasbenih pesmi za zbor in samospeve. Obenem bo tudi razstava Prešernovega dela. Podrobnosti bomo se objavili.

— **Otvoritev slikarske razstave prof. Alberta Sirka,** posvečene našemu Jadranu, bo v nedeljo 15. t. m. ob 11. dopoldne v dvorani Mestne hranilnice. Bogato umetniško razstavo bo otvoril z uvodno besedo umetnostni zgodovinar prof. dr. Franjo Sijaneč.

— **Novi proračun mesta Celja.** Mestno poglavarstvo v Celju razglašuje v smislu določil § 117. zakona o mestnih občinah, da bo proračun mestne občine celjske in njenih podjetij za upravno leto 1941-42 pri računovodstvu mestnega poglavarstva na vpogled ob uradnih urah od 16. do 18. vstetega 20. t. m. Vsak član mesta Celja in tudi vsaka oseba, ki plačuje neposredni davek od kateregakoli dohodka v mestu, ima pravico staviti v zgoraj navedenem roku k predlogu proračuna svoje pripombe, ki jih je treba vlagati pri mestnem poglavarstvu.

— **Velik smučarski zlet v Celju.** Slovenska zimskosportna zveza na Jesenicah priredi 24., 25. in 26. januarja v Celju prvi zlet vse slovenskih smučarjev. Ta zlet bo ena največjih smučarskih prireditelj, kar jih je bilo doslej pri nas. Prihodnje dni bo v Celju sestanek vseh zainteresiranih organizacij, na katerem bodo določili spored letnih dni. Zleta se bodo udeležili tekmovalci in zimski sportniki iz vse Slovenije.

— **Dosmrtna zabrana igranja.** Kakor smo poročali, je Viljem Cater, igralec SK Olimpa v Celju, dne 1. t. m. med ligno tekmo Ljubljana - Olimp na Olimpijskem igrišču dejansko napadel sodnika g. Končiča iz Maribora. Zaradi tega je kazenski odbor SNZ kaznoval Cattr z dosmrtno zabranjo igranja.

— **Zglasitev mladeničev, rojenih leta 1921, 1922 in 1923.** Mestno poglavarstvo v Celju poziva na podlagi zakonitih določil vse v celjski občini bivačoke mladeniče, rojene v letih 1921., 1922. in 1923., ne glede na njihovo pristojnost (domovinstvo), da se zaradi vpisa v vojaško evidenco takoj zglašijo v vojaškem oddelku mestnega poglavarstva ob uradnih urah od 9. do 12. dopoldne in sicer: mladeniči, ki niso pristojni v Celje, v sobi št. 18, mladeniči, pristojni v občini celjski, rojeni l. 1922. in 1923. v sobi št. 19; mladeniči, rojeni l. 1921. in pristojni v Celje, v sobi št. 20. S seboj morajo prinesiti predpisane dokumente. Odsotne in obtele mladeniče morajo po zakonskih določilih prijaviti njihovi starši, bratje, sestre, stanovaljenci ali delodajalci. Nevednost o tem razglasu ne opravičuje. Proti vsakemu, ki se ne bi pravočasno odzval temu pozivu, bo uvedeno najstrožje postopanje. Rok za prijavo poteče 12. januarja 1941.

— **Nedopustno dejanje matere.** Okrožno sodišče v Celju je v petek obsodilo 41letno posestnico Amalijo Motohovo iz Sopot pri Podčetrtku na 5 mesecev zapora in izgubo čestnih pravic za dobo treh let, ker je svoji 17letni hčerki odpravila plod. Hčerka pa je bila izpuščena za dobo 1 leta na preizkušnjo.

— **Razglas o znižanju cene apnenega dušika** iz tvornice za dušik v Rušah je nabit na uradnih deskah mestnega poglavarstva.

DNEVNE VESTI

— Zaradi smrti voditelja slovenskega naroda, predsednika senata in ministra za prosveto g. dr. Antona Korošča je ban dravske banovine odredil, naj se izobesijo na poslopih vseh državnih, občupravnih, banovinskih in ostalih samoupravnih uradov in zavodov črne zastave.

— **Odgodene javne prireditve.** Zaradi smrti predsednika senata in ministra za prosveto g. dr. Antona Korošča odpadejo od danes naprej do vstetega dne pogreba vse gledališke, kinematografske in vse druge javne prireditve, vse prireditve ter zabave in javna zborovanja. Izvzete so samo žalne seje in žalna zborovanja. Kraljevska banska uprava.

— **Nj. Vel. kralj Peter II.** je blagovolil prevzeti pokroviteljstvo XX. mednarodnega pomladanskega velesejma v Ljubljani, ki bo od 31. maja do 9. junija 1941.

— **Iz »Službenega lista«.** »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« številka 100 z dne 14. t. m. objavlja uredbu o mletju in kruhu, odločbo o priznanju foniatrije za specialno skupino medicine, navdilo št. 17 o uporabi o 1. nemem prispevku za narodni invalidski sklad, od obo o maksimiranih cenah surovim kožam domačega izvora, maksimiranje cen za riž italijanskega izvora, odločbo glede prisilnega odkupa pšenice v dravski banovini, razglas glede prodaje bencina na drobno in spremembe v staležu državnih in banovinskih uslužbenecov na območju dravske banovine.

115.767. Na domače potnike je odpadlo 84.345 nočnih Lani pa je obiskalo Zagreb 71.948 gostov in nočnine so znašale skupno 144.443.

— **Konferenca o ureditvi plovbe na Donavi in Savi.** V Italiji so se seseli zastopniki iz Jugoslavije, Nemčije, Madžarske in Italije na konferenco, da prouči vprašanja plovbe na Donavi in Savi in možnosti zveze teh rek z Jadranom. Jugoslavijo zastopa inž. Senjanović in Terček.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi da bo stanovitno in mrzlo vreme, čez dan večinoma jasno, zjutraj redka megla. Včeraj je snežilo v Beogradu in Sarajevu. Najvišja temperaturna je znašala v Kumbrovi 10, na Rabu 9, na Visu 8, v Solitu 7, v Dubrovniku 6, v Ljubljani 4,9, v Brodu 2, v Mariboru, Zagrebu in Sa. ajevu 1. Davi je kazal barometer v Ljubljani 767,5, temperatura je znašala -9,3, na aerodromu -16,9, v Mariboru -8, v Zagrebu -3, v Beogradu -1, v Sarajevu -4.

Iz Ljubljane

— **Ij Ljubljankemu prebivalstvu!** Pretrsta nas je v est iz Beograda, da je Previdnost božja davi ministra za prosveto g. dr. Antona Korošča poklicala od dela za narod in državo. Kot tretja prestolnica kraljevine Jugoslavije in glavno mesto Slovenije je Ljubljana dr. Antonu Korošcu dolžna večno hvaležnost za njegov vodstvo slovenskega naroda v boju za svobodo, za uspešno sodelovanje pri ustanovitvi in ureditvi kraljevine Jugoslavije ter za veliko ljubezen ki jo je našemu mestu vedno dejansko izkazoval na vseh področjih. Ko je mestni svet ljubljanski za vse te nesmrtnne zasluge imenoval dr. Antona Korošča za častnega meščana, je tako počaščen izjavil, da se s ponosom smatra za ljubljancana. Najglobljo žalost za velikim pokojnikom že izražajo žalne zastave na vseh mestnih poslopih ter vabim vse prebivalstvo, naj na enak način izrazi svoje žalovanje in obesi žalne zastave na svojih domovih. Večna slava dr. Antonu Korošču! — V Ljubljani, 14. decembra 1940. župan mesta Ljubljane: dr. Juro Adlešič s. r.

— **Današnja akademija Jadranske straze** na drž. tehniški srednji šoli je zaradi smrti ministra dr. Antona Korošča odpovedana.

— **Ij Filozofsko društvo priredi drevi** ob 18. redno predavanje v predavalnici mineraloškega inštituta univerze. Predaval bo g. dr. Stanko Gogala o temi: Logika mišljenja in logika čustvovanja. Vabljani!

— **Ij Na razstavi Bozidarja Jakca** ima jutri ob 11. dopoldne vodstvo umetnostni zgodovinar g. Jože Gregorič o zgodovini in razvoju pastela. Razstava bo odprta do torka 17. t. m. Opozorjamo na fotografske reprodukcije podob z razstave, ki se dobe pri blagajni.

— **Ij Vse vozne karte pri PUTNIKU.** Ij Predavanje Pedagoškega društva. V ponedeljek 16. t. m. bo predaval g. dr. Milan Perušek o »Sportu, zdravju in mladini«. Predavanje se bo pričelo ob 18. v predavalnici mineraloškega inštituta. Vstopnine ni.

— **Ij Predavanje Slavističnega društva.** V torek 17. t. m. bo ob 20. v dvorani drž. trgovske akademije na Bleiweisovi cesti predaval naš jezikoslovnih strokovnjak dr. Anton Breznik o vprašanju: »V katero smer se razvija slovenski jezik? Vstop prost.

— **Se je čas, da si nabavite srečke** velike gasilske loterije prostovoljnih gasilcev v Ljubljani. Cena srečke samo 5 din. Dobitki: osebni avto, motorna kočica dvo-kolesa, radio aparata, šivalni stroj in še 432 praktičnih dobrotov. Zbiranje neprekinjeno dne 29. decembra 1940.

— **Ij MODERNE PLETENINE** Karničnik Nebotičnik

— **Ij NA VSAKO MIZO LASKO PIVO**

— **Ij Drsalnice SK Drije** je odprto.

— **Ij Slovenska simfonična glasba.** Ponovno opozarjamo na koncert »UJMA« — pod tem naslovom, ki bo v ponedeljek 16. t. m. v veliki umniški dvorani. Imena naših domačih skladateljev Lajovica, Osterca, Tomca, Zebreta in Bernarda, katerih najnovejše skladbe bodo na sporedu, in orkester ljubljanske filharmonije pod dirigentom Zebretom, Sijanečem in Hubadom jamčijo za velik užitek. Ljubljanska radijska postaja koncerta ne bo prenašala! Vstopnice od 40 din navzdol so v predprodati v Matični knjigarni. 538-n

— **Ij Hišni posestniki,** ki imajo svoje obrtne delavnice v svojih hišah ali v posebnih lastnih zgradbah, naj se v lastnem interesu, tudi če niso naši člani ali naročniki, nemudoma oglašje v pisarni Prvega društva hišnih posestnikov v Ljubljani, Salendrova ulica 6, Izven Ljubljane lahko pisмено. 550-n

— **Opozorilo železniškim upokojencem.** Vsi ki so predložili slike za nove legitimacije za režijsko vožnjo, naj legitimacije dvignejo od 23. t. m. naprej na isti postaji, kjer so predložili slike. Pri dvigu novih legitimacij bo treba staro legitimacijo in vlozke oddati. Nove legitimacije bodo veljavne šele od 1. januarja dalje.

— **Zimske počitnice v zvezi s smučskim tečajem.** Higijenski zavod, odd. za zdravstveno zaščito učencev v Ljubljani (drž. šolska poliklinika), priredi za božične praznike 11dnevno zimsko letovanje za osnovno in srednješolsko mladino do 16. leta v svojem počitniškem domu na Rakitni. Vsa pojasnila daje pisarna oddelka za zdravstveno zaščito učencev v Ljubljani, AŠkerčeva cesta, tel. 44-75. Prijave do 16. t. m.

— **Petrolej za industrijo.** Ker je uprava državnih monopolov za sedaj dovolila porabo in prodajo petroleja zgolj za razsvetljavo, ne smejo politična občinstva I. stopnje dodeljevati petroleja za industrijske in podobne gospodarske namene. Zato naj vsa v poštev prihajajoča industrijska in podobna podjetja prijavijo najkasneje v 8 dneh pristojnim občinam, torej v Ljubljani mestnemu poglavarstvu, koliko petroleja potrebujejo na mesec. Hkrati ta podjetja opozorjamo, da bodo pri morebitni dodelitvi petroleja v industrijske namene upoštevana le ona podjetja, ki bodo te prijave poslale v 8 dneh.

— **Za področje sresnega načelstva v Ljubljani** je za nabavo petroleja pri trgovskih detajlistih uvedena obvezna nabava kart katere prejmejo vsi interesenti pri občinah, v katerih stanujejo. Vsa podrobna pojasnila dajejo prav tako občine.

— **Dom na Polzevo** vabi smučarje. Na stari podlagi (5 cm) 20 cm pršiča. 551-n

— **Pomembna akcija Jadranske straze.** Jadranska straža je začela akcijo, da bi v vseh naših glavnih pristaniščih, najprej pa vsaj v Splitu, mornarji dobili svoje domove. Podobni domovi za mornarje so v velikih inozemskih pristaniščih, pri nas jih pa še ni nikjer. V teh domovih bi bile kuhinje za mornarje, da bi mornarjem ne bilo treba iskati hrane drugje in da bi se ne izgubljali v lokalih, ko pristanejo. Domovi bi nudili tudi prenočišča, razen tega bi pa bili v njih vsi prostori za mornariške strokovne organizacije. V njih bi bila tudi zavetišča za stare onemogle in bolne mornarje. Jadranska straža izdeluje zdaj načrte kako bi uresničila to lepo zamisel. Zagotovljena ima že tudi neka finančna sredstva.

— **Pravilnik o silosih.** Kmetijski minister je predpisal pravilnik o sprejemanju žita v silose privilegirane delniške družbe za silose v Beogradu. Po tem pravilniku smejo silosi sprejemati najmanj 5 ton žita.

— **Zganje leto za 450% dražje** kakor lani. Čeprav se je silovka v zadnjih treh tednih pocenila približno za 10%, je vendar še vedno zelo draga v primeri z lanskimi cenami. Na srbskih in bosanskih tržiščih je po 36 do 37 par litrska stopnja, če vsebuje 25% alkohola. Če pa vsebuje 45 odst. alkohola, je po 38 do 39 par. Lani jeseni je bila stopnja po 10 par, kar pomeni, da je zdaj zganje okrog 450 odstotkov dražje.

— **Uvedba brzih vlakov med božičnimi počitnicami.** Glavno ravnateljstvo državnih železnic bo uvedlo od 21. decembra do 12. januarja brzovlak med Beogradom in Zagrebom, ki bosta vozila v obeh smereh. Iz Beograda bo vlak odhajal ob 9.02, in prihajal v Zagreb ob 16.25, iz Zagreba pa bo odhajal ob 8. in prihajal ob 15.17. V teh vlakih je tudi restavracijski vagon.

— **Nazadovanje tujskega prometa v Zagrebu.** Na seji mestnega turističnega odbora so ugotovili, da tujski promet v Zagrebu nazaduje. V prvih 9 mesecih letos je bilo v Zagrebu 39.700 domačih potnikov in 10.544 tujih. Nočnine so znašale skupno

+

Brez posebnega obvestila.

Marija Jakša

Umrla nam je naša dobra mati

Na zadnji poti jo bomo spremili v nedeljo, dne 15. t. m. ob 3. popoldne s žal — kapele sv. Andreja — k Sv. Križu.

Na željo pokojnice cvetje hvaležno odklanjamo.

LJUBLJANA, dne 14. decembra 1940.

ALEKSANDER, poštni inspektor; DR. JOZE, zdravnik — sinova in sorodstvo

Dr. Živko Lapajne:

Načrt zakona o iztrebljanju tuberkuloze

Prejšnjo soboto smo objavili prvi del načrta zakona o iztrebljanju tuberkuloze, ki ga je predložil zdravstveni nadzornik g. dr. Živko Lapajne ministru za narodno zdravje Dan's objavljamo drugi del tega zanimivega načrta:

B. Izolacija, združena z zdravljenjem odrasle tuberkuloze

IZOLIRNICE

7. Banška uprava ustanavlja v krajih s posebno zdravilnim podnebnjem izolirnice za odprto tuberkulozo. Klimat mora ustrezati pogojem za klimate tuberkulozno-avertene (tuberkulozo odklanjajoče podnebje). Zdravljenje se vrši po metodi jugoslovenskega pastirja (bolnik leži noč in dan, početi in pozimi na prostem vzduhu). V teh izolirnicah se osamlijo vsi oboleli za odprto tuberkulozo, ki bi se ne osamili drugod. Jeličniki ostanejo v izolirnici tako dolgo, da popolnoma ozdravijo in so sposobni za svojo dotedajšnjo poklicno, vendar le do dobe 1 leta. Ako po preteku te dobe ne ozdravijo popolnoma, se oddajo v izolirnico-farmo, kjer ostanejo do svojega popolnega ozdravljenja, ali do svoje smrti. Tudi izolirnica-farma mora ležati v klimi tbc avertens.

Obrazložba k čl. 7.

Ako pogledamo na našo protituberkulozno zakonodajo v večkrat omenjeni § 33 zakona iz l. 1930, vidimo, da imamo res pred seboj krasno cvetko orhideje, lepo za oko, toda varuj se jo povonjati ali pa postaviti v spalnico. — glava bi te bolela. Obetajo nam namreč: zdravilišča, okrevališča, kolonije, gozdne šole, za vse to pa skrbi država po kraljevskih banških upravicah. In kaj imamo danes po 10 letih življenja protitbc zakonodaje? Učinek je doznal dr. Savič: 1% vseh jeličnikov se zdravi v zavodih. Taka zakonodaja je tečaj je pljusek v vodo. Za to se moramo v bodoče teke zakonodaje izogibati in mora postati zakon tak, da bo izvršljiv in sicer zanesljivo.

Tak predlog je v navedenem čl. 7. Stvar si je treba predstavljati takole: Bolnik z odprto tuberkulozo, bodisi bogat, kmet, državni uradnik, obrtnik ali delavec, pride takoj v zdravljenje na način, kakršnega je pisec opisal kot najcenejše in najsigurnejše zdravljenje tuberkuloze namreč zdravil se bo po metodi jugoslovenskega pastirja. Zdravil se bo v posebni ustanovi, nazivani izolirnica, ki jo ustanovijo banovina in posebno ugodnih podnebnjih (klima avertens). Sprejeti se mora tudi na višje brezupen primer; ne sme se pripetiti, da bi koga odklonili, kakor danes delajo nekateri zavodi in celo bolnišnice, ki so pač zato tukaj, da nudijo pomoč v najtežjih primerih!

Ker smo že pri bolnišnicah, naj omenim točko 5. v § 33, ki se tiče ustanavljanja posebnih odelkov in izoliranja tuberkuloznih bolnikov v bolnišnicah. K temu je treba pripomniti: Pisec povsem odklanja vsako oskrbo jeličnikov v običajnih bolnišnicah. Tudi lahko bo razumljiva vrednost takih bolnišnic, ki pošiljajo bolnike neozdravljene nazaj na dom ali pa jim nasvetujejo hirnalnico. In to ljudem — stariim 30 let! Odklanjam bolnišnico, ker je v nasprotju z mojo teorijo o postanku tuberkuloze: o umazanem zraku. Ako ne leži bolnišnica za tuberkulozo v najčistnejšem gorskem zraku (klima avertens), je v mojih očeh nepravilna in se mora zapreti.

Kakor znano, odklanja metoda jugoslovenskega pastirja vsak kirurški poseg (pneumotorax, plastiko itd.). Izum Sauerbrucha smatram za zablodo. Čemu človeka pchabiti, ako ga sigurno in sigurneje ozdravim na drug in boljši način. Celo pri kostni tuberkulozi odklanjam vsak kirurški poseg. Dokazal sem s pozidkami na bolnikih na Rakitni, da odhajajo sekvestri spontano od planinskega raketniškega solca. Tamkaj sem izlečel osteomyelitično fistulo (navadno kostno gnojenje) pri invalidu, ki mu je gnoj tekal 19 let. — v 1 mesecu. Invalid je v Ljubljani. — naj si ga ogledajo kirurgi. Tem svetujem: Ro-

ke proč od tuberkuloze, posla in sicer naj-potrebnejša in koristnega imate pri drugih obolenjih dovolj. Kot epidemiolec vam predlagam nalogo: Skušajte ozdraviti danes neozdravljive bolnososec trebnega legarja, ki sejejo bolezen stalno naokrog in morijo leto za letom na tisoče žrtev, s tem da jim izrežete žolčnik, ki je zbirališče in gojišče opasnega bacila. Napredek kirurgije je tolik, da se operacija žolčnika dela vsak dan.

Zakaj se tedaj odklanjajo pri metodi jugoslovenskega pastirja vsa zdravila vse injekcije, celo one iz zlata, ter odklanjajo vsaki kirurški poseg? — Predvsem zato, ker so pri tej metodi nepotrebni, pa tudi, ker nudijo doseganje najmodernejše metode zdravljenja po sanatorijih le zelo reven uspeh (Italijani računajo s 30%). Vsakdo vendar vé, da je tuberkuloza emulgentno ozdravljiva bolezen, kar dokazujejo tuberkulinsko-pozitivni popolnoma krepki otroci. Menim, da se bo vsak jeličnik z odprto tuberkulozo podal z najmanj tolikim zaupanjem na zdravljenje v izolirnico po metodi jugoslovenskega pastirja kakor drugam, zlasti ako ve za številko 30%.

Važno je tudi, da zahteva zakon popolno ozdravljenje do službene možnosti, namreč jeličnik ostane toliko časa v izolirnici, da se vrne domov v svoj dotedajnji poklic. Zalostno je gledati dandanes jeličnika, ki se vrača iz današnje ustanove, pa komaj hodi in diha. — postal je invalid s takim zdravljenjem mu ni bilo pomagano, postal je berač v nadlogo sebi in okolič. To zahteva metoda jugoslovenskega pastirja s tem, da se bolniki pozdravijo popolnoma (odidejo kot navdušeni turisti).

Razume se, da bodo v izolirnico sprejeti tudi jeličniki z velikimi luknjami v pljučih, zarastlinami itd. Jasno je, da jih v takih primerih ne bo moglo popolnoma ozdraviti, dovolj bo pač, da ostanejo živi, brez bolečin in sposobni za lahko delo. To delo z zaslužkom bodo dobili v izolirnicah, ki pa naj bo prav tako brezhiben protituberkulozno podnebje. Izolirnica-farma se bo vzdrževala zama s pomočjo posebne industrije lahke vrste: Vsakdo si lahko predstavlja, da bo tudi slabotni suhec lahko pasel čebele, pa tudi krmil in česal angorskega kunca itd.

8. Država skrbi, da bo rodbina, katere vzdrževatelj je v izolirnici ali izolirnici-farmi za dobo bolehanja v teh zavodih, gmotno preskrbljena, enako kakor pred oddajo vzdrževalca v izolirnico.

Obrazložba k čl. 8.

Notorčno je, da pomeni dandanes obolenje kakerega člana rodbine za tbc, zlasti pa še vzdrževalca, njeno gmotno propast, čisto tudi njeno zdravstveno propast. Danes je čisto tuberkuloza poguba cele rodbine. Razmere se bodo z ustanovitvijo zgoraj opisanih izolirnic, ki bodo dajale boljše uspehe, hitreje in trajneje sicer hitro zboljšale, vendar pa je socialno z zdravstvenega stališča važno, da rodbina ne trpi pomanjkanja zaradi bolezni vzdrževalca. To je redno na dnevnem redu, ohlajaja cvete bujno!

Državi ne bo težko temu odprmoči, saj imamo zglede po drugih državah, n. pr. Italiji, ki gotovo ni bogatejša od nas.

9. Za ustanovitev in financiranje obratov v izolirnicah sme banovina zahtevati od zavarovalnic za bolezni itd. vse tiste prispevke, kakršne so izdajali doslej letno za zdravljenje tuberkuloze; zato pa prevzame zdravljenje vse odprte tbc zavarovancev v lastno oskrbo banovina.

Obrazložba k čl. 9.

Znano je, da izdajajo delavske zavarovalnice milijonske zneske (največ izmed vseh izdatkov) za zdravljenje tuberkuloze. S kakimi uspehi je tudi znano. Zavarovalnice bodo z določili čl. 9 gotovo zadovoljne, še bolj pa delavstvo in njih rodbine. Oboji delavec z odprto tbc ne bo čakal mesece in mesece, da bo rešena pranja za oddajo v sanatorije. Takoj pojde v izolirnico, od tamkaj pa se ne bo vrnil invaliden ali s porezanimi rebri, ampak čil in krepak kot popolnoma ozdravljen. Seveda bo moral ostati navdušen pianec, kar pa ni velika zahteva.

tika, naj poišče v »Sodobnosti« Kosmačovo novelo in jo primerja s sedaj objavljeno. Tedaj bo videl, da je v sedanjo izdajo na str. 180-81 nenkrat prišel sv. Peter namestu prejšnjega izraza in da je na isti strani in na strani 171-172 nekaj izpuščenega v obeh jezikih. Ko bo to videl, bo tudi g. kritiku jasno, zakaj je to založnica, Državna štamparija, izpustila oziroma spremenila. — Za »gnojnice« bi tudi po mojem bilo bolje, če bi ostal nespremenjen moj izraz »jama za osovino«.

»Jesus, sem ga že spet...«, t. j. »polomile ali kak drug izraz. G. kritik mi očita da sem izpustil »ga«. Toda v srbohrvaščini se ne bi reklo »opet sem ga polomilo«, nego »opet sam pogrešilo« ali »opet sam zabrljalo« ali še kakšen krepkejši izraz. Zato je tudi moral priti: »Isuse, opet sam...«

O »kakav dobro«, kakor bi bilo treba po mnenju g. kritika, mislim, da sploh ni treba govoriti, kajti kdor količkolj pozna srbohrvaščino iz književnih del ali iz navadnega govora ne pa po slovarju, ne bo rekel »kakav dobro«. To bi bilo prav tako, kakor če bi kdo napisal »kakav dete«.

Tukaj bi kvečjemu namestu mojega »Kakvo dobro« moglo priti »Šta, dobro«.

Za »lepraši« navaja Bakotičev rečnik kot enakovreden izraz »mahati«, kar v slovenščini pomeni »kritičiti«.

»Zarohnel« bi se morda res dalo boljše prevesti, toda tudi beseda »zarežao« ni »groba« napaka, ker Bakotičev rečnik za besedo »režati« pravi »nadati preteči glas i škripati zubima, kao što čini pas kad je ljut, praviti preteči izraz lica«.

V srbohrvaščini hram nikakor ni »čisto istoveten z našim hramom«, in ni »prav tako dobro znana srbska beseda«, ker je pri Srbih hram samo »gradjevina u kojoj se vrši Božja služba«. Zato sem tudi jaz prevedel slov. »hram« s srbskim »vajat«, ker vem, kaj pomeni »hram« in kaj pomeni »vajati«, toda tudi v slovarjih se ta beseda lahko dobi. Vuk za »vajati« pravi »vide: sprema, klijetje; pri besedi »sprema« se najde dobesedno »eine Vorratskammer, cela, vide klijet 2; cf. komora, kučer, čiler, vajat, stasina (va'at, klijet i stasina osobite su zgrade za sebe, a komora, čiler i sprema ponajviše su u kući)«.

kritik, pravi Vuk (u Srbiji i u Bosni po vnašima (ein Kasten, cistae genus. Bakotič pa pravi »Dolap, dolaf (od turškega dolap i orman, 2. pržulj za kafu, 3. točak za erpanje vode iz bunara«.

Takšnih »površnosti« in »grobih napak se bo res veliko našlo. Če se ne bo našlo bolj grobih, kakor so te, ki jih je g. kritik navedel, bom jaz popolnoma zadovoljen.

Iz vsega tega je razvidno, kakšna je moja »površnost« in »nezadostno poznavanje« slovenskega jezika in kakšna je kritičarjeva natančnost in dobro poznavanje srbohrvaščine.

Novi Sad, 6. decembra 1940.

Milan M. Jovanović, profesor.

Z Jesenic

— Zvočni kino Badio predvaja v soboto in nedeljo ob 8. zv. (v nedeljo tudi ob 3. pop.) velfilm »Nanette«. V gl. vlogi Jenny Jugo, Hans Sühner in Albrecht Schönha. Med dodatki tudi kulturni film in vojni tednik. Sledijo »Junaki z Marnee«.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej Preklicni izjave beseda din 1,— davek posebej.

Za pismene odgovore glede matih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

Pernice

Izgotovim na željo takoj po izbiri perja Razne PERNICE in PUH vedno v veliki izbiri na razpolago

SEVER RUDOLF — Marijin trg 2

RAZNO

Beseda 50 par davek posebej Najmanjši znesek 5.— din

CONTINENTAL

na ugodne mesečne obroke

Ivan Legat

Ljubljana, Prešernova ulica 44. Maribor, Vetrinjska 30

GOSTILNO S PEKARIJO

kralju v zamem v najem. Ponudbe na Anton Fir, Straža pri Toplicah. 2847

Oglašuj male oglase

Slovenski Narc

ker so najcenejši!

50 PAR ENILANJE izuriranje, vezenje zaves, perila, monogramov, gumbic. — Velika zaloga perja po 7.— din

Julljana, Gosposvetska c. 12 n Franciška ul. 3. 4 L

ZA VSAKO PRILIKO

najboljša in najcenejša oblačila si nabavite pri

PRESKER

Sv Petra cesta 14

STAJERSKE PURANE

očiščene v teži 4—6 kg po din 22.— kg, pošiljke od 9 kg naprej franco postaja naročnika. Naročila za takoj in za Božič sprejema: Josip Lah, Osluševci pri Ptuju. 59. M.

MREŽE ZA POSTELJE

dobite najceneje v Komenskega ulici 34

Izdelovanje posteljnih žičnih vložkov. — Rabljene mreže se sprejmejo v popravilo. 2800

Otomane

Imamo zopet v veliki izbiri na zalogi po zelo konkurenčni ceni

TAPETNIŠTVO

E. ZAKRAJŠEK

Miklošičeva 34

VAŽNO ZA VSAKOGARI

Sedanji težki časi zahtevajo zdrave živce, zato pridite k nam in pijte mleko, jogurt in smetano. Zajtrk, večerja in po naročilu mlečna hrana. — Se pripravča mlekarina »Drama« Erjavčeva 2. 2733

OKLIO

Dne 18. XII. 1940 ob 10. uri se bo vršila pri okrajnem sodišču v Ljubljani v sobi št. 16 prostovoljna javna dražba zlatnine iz zapuščine pok. Marije Likar. Zlatnino se lahko ogleda pol ure pred dražbo 2863

KITSEJE

ENO VEČBARVNE

JUGOGRAFIKA

SV. PETRA NASIP 23

POUK

Beseda 50 par davek posebej Najmanjši znesek 5.— din

Strojepisni pouk

Večerni tečaj, pričetek pouka in vpisovanje v ponedeljek 16. t. m. od 6 do 8. ure zvečer. Christofor učni zavod, Domo-branska c. 15. tel. 48-43 2123

STARSI

zganite se pravočasno in preskrbite otrokom dobrega in- struktorja. Ponudbe na upravo lista pod »Profesor«. 2674

SLUŽBE

Beseda 50 par davek posebej Najmanjši znesek 5.— din

GOSPODICNA

z malo maturo in trg. šolo išče službo v pisarni ali kot blagajničarka. Nastop takoj ali po dogovoru. Ponudbe na upravo lista pod »Marlijava«. 2844

POSTRANSKI ZASLUZEK

nudimo gospodom z dobrimi svezami. Ponudbe na Slov. Nar. pod »Brez truda«. 2867

KUPIM

Beseda 50 par davek posebej Najmanjši znesek 5.— din

SREBRO DRAGI KAMNE

in vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah

Jos. EBERLE

LJUBLJANA — Tyrseva 2 (palača hotela »Stone«)

ZLATO vsakovrstno kupuje

ZLATAR

B. RANGUS

kr. dvorni dobavitelj KRANJ

VSAKOVRSNO ZLATO orijantne in srebro kupuje po najvišjih cenah A. BOZIC — Ljubljana, Franciška ul. 3. 49 L.

PRODAM

Beseda 50 par davek posebej Najmanjši znesek 5.— din

ZA BOZIC

kupite najbolje in najceneje v trgovini

»EDO« CEVLJI

Prešernova 48.

OREHI IN MEDOM

Dobite jih v

Medarni

Ljubljana, Zilavska ul. 6

ZIMSKO OBLEKO

in zimski črn plašč za srednjo postavo prodam. Vodnikova c. 12/L. šiška. 2852

KURIVO

Parketne suhe odpadke, drva in premog po ugodni ceni ima na zalogi Vertičnik Franc — Jenkova 7. 2851

UGODNA PRELIKA

Prodam smuč, več oblek za dečke od 12. — 14. leta, dekilski šivalni stroj, kuhinjsko omaro, več igrač, matador in razne druge igrače. Stari trg 19/L, leva. 2871

XVII stoletje

Zena je ona, ki določa okus in kulturo svojega časa. Za sodoben dom si izbere

ORION RADIO 150

RADIO d. z. o. z., LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 7. RADIOVAL, LJUBLJANA, Dalmatinova ul. 13. ANTUN BREMEC, CELJE, Miklošičeva ulica 2. L. LUSICKY, MARIBOR, Koroška cesta 11.

RADI VELIKE IZBIRE NIZKE CENE!

Najnovjši otroški in igračni vozički dvokolesa, šivalni stroji, prevozniki tricikli pnevmatike. — Ceniki franco!

TRIBUNA F. B. L. Ljubljana, Karlovska 4

Zahvala

Ob nepričakovano hitrem slovesu, ko nas je zapustila za vedno naša skrbna, ljubljena mama

Franciška Bardorfer

vdova po urarju

Izrekamo vsem, ki so na kakršenkoli način izrazili svoje globoko sočustvovanje, ji poklonili lepo cvetje in jo spremlili na njeni zadnji poti, našo prisrčno in iskreno zahvalo.

Maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek 16. decembra ob 7. uri zjutraj v cerkvi sv. Janeza v Trnovem.

Zalujoča rodbina BARDORFER

Antonija Fornezzi, roj. Ogrizek

lastnica menze v Kolodvorski ulici 8, si je drznila podati o moji osebi neko objavo in to brez vsake podlage. O resničnem stanju moje ločene žene in gotovih osebah bom poročal v pridonjnih številkah dnevnika, ter naj sodi potem javnost.

Fornezzi Franc

Makulturni papir

proda

uprava »Slovenskega Naroda«

Ljubljana, Knaflijeva ulica št. 9

Slovenski pisatelji v srbščini

Odgovor prof. Milana Jovanovića kritiku

Pred kratkim je izšlo v »Slovenskem Narodu« poročilo o knjigi »Sodobni slovenski novelisti«, ki jo je izdala Državna tiskarna v Beogradu. G. kritik je večji del svojega poročila posvetil prevodu in izrazi svoje mnenje, češ da je »površeno«, to pa »zaradi nezadostnega poznavanja na šega jezika« od strani prevajalca. To mnenje podkrepuje g. kritik z nekoliko primeri. Ker se mi prav na osnovi teh primerov njegovo mnenje zdi netočno, prosim, da objavite tudi naslednje vrstice kot moj odgovor g. kritiku.

Predvsem nočem biti neskromen, da bi smatral svoj prevod za popoln. Ko ga sedaj spet berem, najdem tu pa tam kakšno reč, ki bi se morda mogla boljše in lepše reči. Poleg tega je tudi precej tiskovnih napak. Primerila se je pa tudi neka stvar, ki mi niti meni ni všeč. Založnica je namreč v želji, da bi izdaja bila čim boljša, v mojem prevodu izvršila neke spremembe. Te spremembe je izvršil, kakor se mi zdi, človek, ki slovenščini sploh ne zna ali pa ni imel pri sebi izvirnega besedila. Zato se najde nekaj takšnih mest, ki res kvarijo smisel. Naj navedem samo nekaj najbolj kričečih primerov, ki sem jih do str. 200. našel.

Na str. 36. »nakrenuo je svetiljku« namestu »svrnuo je svetiljku«, na str. 92. »vozim sam« namestu »vozim se«, na str. 162. »digao svoj ogromni stas a iznad nje-ga pesnice na policajca« namestu »...i još gore pesnice...«, na str. 166. »U dolini su bile ljubidice i jaglaci, brazde u izmaglici i prva detelina ispod lanjskog snega« namestu »... su bili već lanjski sneg«, na str. 183. »svadjali« namestu »pogadjali«, na str. 190. »... gutljajem svetlog Mošti (H) rebule« namestu »... svetle rebule«, na str. 240. »... igraš s mesecom na moru« namestu »... igraš s mesecom moru«.

Če bi g. kritik navedel te primere, po-

tem bi mogel sklepati, da je moje poznavanje slovenščine pičlo, ker pa so se te napake vrinile brez moje vednosti, je jasno, da se iz teh primerov ne more dobiti nobena slika o mojem poznavanju slovenščine.

G. kritik mi očita, da sem izraz »preteči« prevedel z »ubojice« in pravi, da sem s tem pretepače »nenostavno povisal v stopnjo morilcev«. Njemu pa ni znano, da »ubojica« v srbohrvaščini pomeni tudi človeka, ki se rad tepe. V Vukovem slovarju je pri besedi »ubojica« dobesedno napisano »der sich gut schlägt, pugnatocer«.

Druga »svoboda in površnost«, ki »pri prevajanju nikakor nista dovoljena«, je beseda »kavgadžija« za slovenski »rogovilec« in za katero g. kritik pravi, da bi se mi »stakne napake zanesljivo ne moge primeriti«, če bi imel pri rokah Veskičev Rečnik slovenačko-srpskohrvatski, v katerem »rogovilec« pomeni »smutljivac, podbadač«. Priznam, da Veskičeva Rečnika nisem imel pri rokah, ker mi sploh ni bil znan, pač pa sem se posluževal v vseh negotovih primerih Pleteršnika, Vuka, Ristić-Kangre (oba dela) in Bakotiča, ki so vsi bolj znani kot Veskič. Zato sem tudi zdaj ponovno kontroliral po navedenih slovarjih (razen Pleteršnika, ki ga sedaj nimam) in ugotovil sledeče: Bakotič pri besedi »smutljivac« pravi dobesedno »človek koji zameče smutnje«, pri besedi »smutnja« pa pravi »pomenitja, konfuzija; kavga«. Vuk pri besedi »kavgadžija« pravi ein Stänker, rixator. U piću su teške oljanice, a v kavzi ljute kavgadžije. Kakšna je potem razlika med »beseda« »kavgadžija« in »smutljivac«? Edino, kar bi se k tej besedi dalo pripomniti, je to, da je beseda »kavgadžija« turškega izvora, toda tega g. kritik ne navaja, ker tega najbrže ni našel v Veskičevem rečniku.

Kar se tiče črnih srajc, prosim g. kri-

Psihološki nasveti: Za srečo v ljubezni, službi in družbi

Vsak je svoje sreče kovač! Nekateri jo kujejo — z vsjo brezobzirnostjo — po tujih glavah in hrbtih, a jim te sreče ne zavidamo.

Drugi kujejo svojo in tujo srečo pametno in premissijeno. Občudujemo jih. Ljubimo in jih želimo posnemati.

Mnogi — in teh je največ — pa kujejo vse svoje življenje, a ne izkujejo prav ničesar. Vsak dan znova tožijo in stokajo o svojih neuspelih in nezadovoljstvu.

Vprašajmo se: V čem je sreča?

Sreča in zadovoljstvo sta v tisočih malenkostnih uspehih in priznanjih doma in v službi, in ljubezni in prijateljski družbi. Mnogi pa nimajo uspehov ne v ljubezni, ne v poslovnih zadevah, ne v družinskem krogu in tudi ne v prijateljskih zabavah. Vedno jih spremljajo smola, nesreča in neuspeh.

Nezadovoljni so sami s seboj. Jeze se na druge. Domišljajo si manjšo življenjsko sposobnost. Zapirajo se vase in sovražno okolico, položaj pa se jim od dneva do dneva slabša. Neuspehi se dan za dnem kopičijo. Nezadovoljstvo in zagrenjenost naraščata.

Vsak dan se znova podajajo na lov za srečo, za ljubeznijo, za priznanjem in za uspehi.

Vsak dan znova napenjajo vse svoje sile, a so kakor v začaranem krogu. Zvečer gredo spat še bolj nesrečni, še bolj pobiti, še bolj zapuščeni, osamljeni, nenrilibijeni in nezadovoljni s samim seboj.

Na vsak način si hočejo sami skovati svojo lastno srečo, a pred njimi se vedno znova poraja — poraz.

Zakaj nimam sreče? Zakaj me sovražno predstojniki? Zakaj me črtijo prijatelji? Zakaj me onemogočajo in klevetajo moji

sodelavci? Zakaj me brez miru preganja zla usoda? Tako stokajo in tožijo v do. gih nočeh brez sna, v svoji osamjenosti in zagrenjenosti.

Zakaj so nesrečni? Zato, ker nimajo pravičnega življenjskega odnosa do sebe in okolice. Zato, ker se ne znajo hitro in pametno odločiti. Zato, ker jim manjka življenjskega poguma in smelosti. Zato, ker s svojim kolebanjem in bojazljivostjo zamudijo vsako ugodno priliko. Zato, ker z napačnim postopanjem sami zgrešijo uspeh v tisočih malenkostih. Zato, ker sredi svojih neuspehov ne morejo sami pravilno presoditi svojega položaja. Zato, ker sami ne morejo odkriti pravih vzrokov svojih porazov. Zato, ker se sami ne znajo usmeriti k svoji veliki sreči.

Trdimo, da ima vsak človek pravico do uspehov, do sreče in zadovoljstva doma in v rodbinskem krogu, v službi pri predstojnikih in tovariših ter končno tudi v zabavnih družbi med prijatelji in znanci. Vendar, kako doseči to srečo? Kako priti do uspehov in zadovoljstva?

Mnogi naši zvesti naročniki in vztrajni čitatelji se obračajo v nešteti pismih na uredništvo našega dnevnika ter nas prosijo pomoči. Zaprtili smo ugodnega strokovnjaka z višjo strokovno psihološko kvalifikacijo ter bogatimi izkušnjami iz dosedanje prakse za tozadevno pomoč v obliki psiholoških nasvetov, ki jih bomo objavljali enkrat na teden na tem mestu.

Kdor želi prejeti odgovor, naj upošteva tale

navodila za brezplačni psihološki nasvet:

1. Kakor pri zdravniku za telesne bolezni, moraš tudi tu iskreno, brez stramu

in predsodkov, obrazložiti vse, kar te teži. Cim popolnejši vpogled bomo dobili v tvojo zadevo, tem točnejša in pravilnejša bodo lahko navodila in smernice za uspešnejše življenje. Zato nam obširno opiši vse okoliščine in razmere ter dejstva, ki so potrebna za pravičen nasvet.

2. Ohraniti hočemo popolno tajnost, zato nas zanimajo imena z naslovni stanovanj, pač pa nujno rabimo podatke o spolu, starosti in poklicni zaposlitvi osebe, za katero vprašuješ. Priloži nam tudi kak s črnim pisano rokopijski dotičnika.

3. Na konkretna zdravniška, pravna, gospodarska, finančna in slična vprašanja ne dajemo odgovorov, kakor tudi ne za srečo v loteriji, ampak le za srečnejše življenje in uspeh v ljubezni, službi in družbi.

4. Iskreno in obširno obrazložitev preče zadeve, v kateri želiš pomoči in nasveta, pošlji v zaprtem ovitku na naslov: Uredništvo »Slovenskega Naroda« — psihološki nasveti — Ljubljana, Knaflijeva 5.

5. Pomniti: Odgovarjali bomo le onim, ki bodo točno in vestno izpolnili vse navedene pogoje ter priložili v pisno toliko kuponov z zadnjo tekočo številko, kolikor postavljajo vprašanj in sicer po vrstnem redu dospelosti.

Želimo vsem pomagati, odkrijte nam iskreno svoje težave!

Psihološki nasveti
Kupon št. 1

Ado Makarovič:

Kulturna pozornica ob Devini

Iz gole radovednosti, kakšno razmerje vlada med Devo in Sentovcem, sem šel v Slovensko Bistrico in od tam v Devino. Da sta Devina in Sentovec mitološki imeni, ni dvomiti, saj piše o njiju kot takih že Pajk («Črtice» itd.), vendar njuno znanje do danes še ni pojasnjeno. Profesor Pejsker je s svojo teorijo o Devinih skokih naredil tudi našo Devino zanimivo. Po njem pomenijo kraji takega imena kakor Devin, Devinskopomeničev Jungfernsprung) Devina i. sl. hudčičev stran kulnega staroslovskega odra, ki sestoji vedno iz dveh krajev, gor, odnosno skal, ki ji doli tekoča voda, n. pr. takole:

→ gora dobrega boga
→ skoka voda
→ skale zlodejca.

Medtem ko prof. Kelemina razume pod imenom Deva slovensko boginjo, ki beži pred nasilnim zlodejcem in skaka v skale v vodo, kamor ji preganjalec ne more slediti, kar je za slovensko krajevno ime edino pravilno, je Pejsker Deva — dača, staroprevzajsko »boge«, v Zarathustrovi dualizmu veri pa »hudič«. Resnica pa bo v sredi. Dualizem starih Slovanov ni istoveten z Zarathustrovim, zato boginja, ki beži od hudiča ta dualizem niče ne moti.

Iz Zgornje Bistrice prides malo v krasen dvored topolov, ki te peje naravnost v Devino. To je vasica par raztresenih hiš ob Devini vodi, po kateri ima ime Devino so šele pred kratkim regulirali in je bila prej kot uničevalka prava hudčičeva voda. Po prvi ali po mostu prides skozi gozd v Sentovec ob vznožju Ritoznjanske gorice, imenovati tudi Marjeta po lepi podnožniški cerkvi svete Marjete.

Staroslovska verska pozornica je torej več kot verjetna. Malo bolj navzgor od mosta stojijo visoke stene kamnoloma, kjer so že Rimljani lomili kamen, ker so v bližini nedvomni sledovi rimske ceste. Ta kamnolom je bil v času, ko so prvi Slovenci zasedali Pohorje — »Devin skoke« in mogče so je rimski kamnolom našim pradedom zdel kakor razvaline zlojedevega gradu, kjer je imel zaprti Devo. Bajka sama o njenem skoku v Devino pa je že davno pozabljena. Že Pajk o takem skoku ničesar ne ve in če danes povsod to vedko ljudem v Devinu, se bo vsakdo čudil, odkod jo imaš. Na vsa vprašanja o »skali« Devini in njenem skoku sem dobil isti odgovor: »Nena vem!»

Kaj pa s Sentovcem (naglas na o — o)? Ali je morda Sventovid, ki se je pod vplivom latinskega Senta (sanct-) tako izpremenil? Pajk govori o nekem Sentu, ki reši in odvde dušo. Ta Sent pri Pajku pojasnjuje »ime hriba Sentovec« (Kelemina), ta

kega »hriba« pa ni, ampak je Sentovec naselbina nekaj hiš. Gotovo pa prvotno pomeni neko višino, torej Marjeto. Ta Sent ima sekuro in je mogče res Perun, kakor misli Kelemina. Perun je postal s krščanstvom zlo biče in kot gromovnik nastopa tudi v Pejskerjevih pozornicah kot zlodejca. S tem v zvezi je pravilica o Pasjem grabnu, v katerem je bival hudič v pasji podobi, dokler ga ni sveta Marjeta pregnala »s posvečenim trsnim kolcem« — v pekel. Dobro božanstvo v pasji podobi pa je staroslovska Chors — Dažbog, dobri bog »dajalec«, ki je isti z našim Kresnikom. Ta bog, ki je pred Sveto Marjeto čval in stražil na obeh straneh ritoznjanske gorice (Josip Vandoš) »Deseti oča, Sentovec in Pasji graben«, mora biti Kresnik tudi zaradi Marjete in njenega kolca. Znano je, da je vurbški Kresnik imel hudo šeno, ki je zakrivila tudi njegovo smrt. To šeno in sestro dobrega božanstva imenuje slovenska bajka o Trdoglavu Marjetico. To Marjetico reši njen brat, svetli junak, t. j. Kresnik — Sentovec, a ji postane končno nezvest in ona se mu maščuje. Ta boginja je pa Deva, ki skaka (s pomočjo junaka) v Devino. Ime Marjeta je pa dobila po znani legendi, v kateri svetli Jurij, prav za prav Svetovit-Chors-Kresnik, reši sveto Marjeto, v resnici Devo, kateri obse v narodni literaturi imenovani »čarovnica« (Kelemina, Bajka itd.).

Nesreča, ki doleti Kresnika od lastne žene in sestre, je nujna po samem dejstvu, da je Kresnik svetli lunin bog, morda pa pomeni tudi obsodbo iz dobe, ko se je smel vladar, posnemajoč nebesna telesa, družiti samo z lastno sestro, kakor v bajki o Trdoglavu.

S cerkvijo svete Marjete je postala Kresnikova-Sentovecova žena preganjalka hudiča. Na ta način je tudi mogče, da se je ime višine izpremenilo v Marjeto, božje ime pa nalašč popačilo v Sentovec, ker je par Kresnik postal samo Santajoči zlodejca, kakor piše Pajk, da je Sent prišantal s sekuro in odvde dušo s seboj. In res premagani lunin bog v mitologiji vseh Arčev — šanta. Tako šanta njegov namestnik,

srednjeveški hudič, podoba pojemajoče lune.

Kulni oder je torej pokvarila sveta Marjeta, oziroma zakonska tragedija dobrih božanstev brata in sestre. Sentovec je na vsak način pokvarjeno ime, oziroma iz dobrega pesoglavca Chorsa-Kresnika je postal »pes« in njegovo bivališče »Pasji graben«.

Na drugi strani Devine, to je, če gledamo proti smeri tečee vode, na levi, nimamo drugih imen kakor Devinski gozd in Kovači hrib z naselbino Kovača vas. O Kovačem gribu je težko odločiti, ali so di v pozornico ali ne. Ker je cerkev sv. Marjete naredila iz dobrega boga — zlodeja, je ta seveda identičen s tistim na oni strani Devine, torej morda šantajoči kovač, podoben Hefajstu — Vulkanu?

V dualizmu se često zgodi, da postanejo nekdanja dobra božanstva hudobci. Tako smo že omenili daveas »bogoviv pozneje zlodeja«. Pri Slovanih lahko opazujemo take izpremembe na prehodih v novo kulturo. N. pr. Divji mož, hostnik, čuvar gozda, čebel in godnih živali Kanih — Nouvel je v godni kulturi borilec s medvedom, ki uničuje gozdne panje in sadonosnike, v ciklu bajk o mirberskem Kresniku pa je njegov sovražnik in hudobno biče, kar predstavlja popolnemu poljedelcu v ravnini divjaka in torej hudobneža. Tako je nomadski bog Veles postal naseljenim Čehom hudič, tako je tudi potujoči Kurent kovač postal zlo biče za naseljena kmeta. Izključeno torej ni, da spada Kovači hrib še v naš oder. Dobri bog, dajalec Ritoznjanske (kakor je Međnik (Pejsker) dajalec medicine, (varog dajalec kislega opojnega kumina), čigar ime se nam ježgubilo, oziroma izkvarilo, je izraziti vinogradnik, dočim je božanstvo v Devinskem gozdu mogče še (samo) lovec. Deva, ki beži pred divjim lovcom, je očitno sama lovka (severna Devana), kakor je Perun — »Sentovec« s sekuro prvotno lovec.

Tako lahko slutimo v zlem božanstvu na temni, prisojni strani dolne neko biče iz starejše, premagane kulture, v našem primeru kovača.

Pozornica ob Devini sestoji torej iz teh delov:

- Marieta, gora boga dajalca Ritoznjanske (danes im.) Sentovca
- Devina voda
- Devin skok (Kamenolom)
- Devinski gozd in Kovači hrib.

Po tremerski pozornici pri Celju, stoji druga šantjarska — ob Devini!

SE ENEGA BOŠ VIDEL...

- Grem v kino, danes igrajo »Štiri vrage«.
- No, videl jih boš pet, moja stara je tudi šla v kino.

BREZ SKRBI

Gospa novi služnjki: Torej vi ste Julija. Upam, da nimate neobnega Romea?

- Kje pa milostiva, nimam popolnoma nič, sem zdrava kot riba.
- No? — je vprašal Townsend radovedno. Profesor je vstal in stopil k detektivu. Njegova desnica je naglo risala po zraku majhne kroge in prsti so se mu krčili, kakor ptici roparici. Stisnjeno pest je pomolil detektivu pred oči.
- Zvedel sem, — je siknil skozi zobe, — zvedel sem, da je kupila moj izum neka družba, ki bi rada izdelovala iz njega strahotnih strupen plin.
- Russell, — je ušlo Townsenu.
- Da, Russell, — je otrnil Morbidus in omahnil nazaj v svoj naslanjač. Krčevito stokanje je pretresalo njegovo staro telo.
- Toda nimirite se. Saj to ni mogče, — ga je zagotavljal Townsend, čenrav niti sam ni veriel tega, kar je govoril — Nedolžni niti v poljedelske svrhe, ki ste ga tudi sami gotovo že ometovano preizkusili, vendar ne more biti umrabilen kot strupen plin.
- Starec je naglo dvignil glavo.
- Mottite se, — je zastokal. — To je mogče. Poslušajte me. Pred dvema letoma je slučajno padla na zemljo steklena obla, v kateri je bil plin, in razbila se je. Takrat še nisem imel svojih živali, nač je na bila pri meni mačka, ki se je bila slučajno zatekla v mojo hišo. Ko sem se vrnil domov, se je bil plin deloma že razelzel — v sobi je bilo odprto okno — deloma se je pa še držal pri tleh, ker je težji od zraka. In tu je ležala tudi mačka — mrtva. Dal sem jo preiskati in izkazalo se je, da je podlegla »astrumitenti« z neznanim plinom.
- Ali se ne more to potemtudi tudi kako drugače?
- Ne, — je odgovoril profesor trdo.
- Torej je vaš plin v resnici strupen?

Edmund O' Hara:

Tajna profesoria Morbidusa

— Pol ure imam časa za vas, — je dejal profesor utrjeno in sedel za mizico nasproti Townsenu.

— Tu so cigarete, izvolite se poslužiti.

Tudi sam je vzel eno in si jo prižgal. Toda roka mu je pri tem močno drhtela.

— Rad bi vam nekaj povedal, — je začel oklevajoče.

Townsend ni vedel, kaj bi rekel. Bal se je, da bi mogel z vsako neprevidno besedo zadeti profesoria. Prav tako bi ga pa utegnili neprijetno zadeti tudi njegov molk.

— Ali veste, kaj pomeni petindvajset let življenja? — je vprašal naenkrat Morbidus z drhtečim glasom. — No, od kod bi mogli vi sploh vedeti to? Vi, s svojimi tridesetimi leti. Toda jaz... Ni treba, da vam povem vse povezano in po vrsti. Nekatere stvari so vam itak že znane. Znat boste zvedeli vse.

Obmolnil je in se zamislil. Tišina je postala detektivu nezmožna.

— Da, hočete odkriti svoje tajne meni... — je

začel detektiv. Toda profesor ga je z odločno kret-njo roke prekinil.

— Molčite, mladenič, — je dejal. — Z vašega obraza čisto točno berem, kaj naj si mislim o vas. Če boste poskušali izraziti meni, staremu, izkušene-mu možu z besedami svoje sočutje, potem ha-ha! Potem ste kratkoma lo smešni, da vam odkrito povem. Vsak mladenič je smešen, če poskuša potolažiti starca. Toda to ne spada k stvari...

Prijel se je z roko za glavo in se zagledal v svojo roko, kakor da se čudi, da je niso namočile potne srage.

— Molčite in poslušajte me, — je ponovil z naglasom. — Znano vam je, da se mi je posrečilo nekaj izumiti. Moj izum je izredno važen in služil naj bi človeštvu v dobrobit. Zase nisem zahteval nič drugega, nego da mi plačajo toliko, kolikor bi plačali vsakemu delavcu v... Saj sem delal trindvajset let na tem izumu in zaman sem iskal kupca. Slednjič se je našel tudi kupec. Dve leti sem živel potem v miru... Seveda še ne računam preganjanja, ki sem mu bil izpostavljen. Toda to je nekaj drugega... to snada v drugo poglavje... Vse to cvetje in moje živili, vse to, po čemer sem tako hrepenel, imam šele dve leti. Živel sem torej v trdnem prepričanju, da sem trindvajset let svojega življenja žrtvoval Sloveštvu. Moj izum je namreč neprecenljiva vrednost. To je bila ki dela novemu neotrebno gno-tenje volja in ki rodovitnost zemlje podvoji, početvi... in... ali veste, ali veste, kaj sem zve-del?

— Ne, ne, — je vzklilnil profesor. — Gre samo za izpremembo, ki sem jo napravil v svrhu eksperimentiranja. Samo nekaj steklenic je bilo napol-njenih s to variacijo mojega plina, ki je v svoji drugi sestavi povsem nedolžen in absolutno neškod-ljiv.

— Koliko je bilo takih steklenic? — je vprašal detektiv naglo.

Zdelo se je, da se profesor bori proti omedlevici.

— Bilo jih je sedem.

— Sedem?

— Da, ena se je razbila. Drugo sem porabil za poskus. Vrgel sem jo skozi okno v sobo, kamor sem bil zaprt podgano. Žival je takoj poginila in preiskava je zopet pokazala, da je podlegla zastrup-ljenju z neznanim strupenim plinom.

— A... a ostalih pet? — je vprašal Townsend ves iz sebe.

— Ostalih pet je nekdo ukradel, — je odgovoril profesor tiho.

Tedaj je Townsend spoznal, zakaj mu ni pretla smrt zaradi plina, kakor mu je bil dejal starec, ki ga je bil s svojim avtom pripeljal do newyorškega letališča. Od petih ukradenih steklenic s strupenim plinom so bile tri porablene za odstranitev njegovih treh predhodnikov. Kje sta pa ostali dve steklenici?

In ne da bi se zmenil za zatrevanje tega neznan-ca, da nima več steklenic te vrste, je detektiv zdaj no Morbidusovi iznovedbi vedel vse, kar je hotel. Gotovo sta ostali dve steklenici s strupenim plinom služili kemičnim laboratorijem, tvornicam za analizo, na temelju katere bi mogli izdelovati enak plin.

Moč grške vojne mornarice

Izmed balkanskih držav ima Grčija najmočnejše vojno brogovje

Ze stari Grki so sloveli kot dobri mornarji. Njihova skalnata domovina z mnogimi zalivi, polotoki in brezštevilnimi otoki, med katerimi je tudi nekaj precej velikih, jih je prisilila, da so si tesali ladje, da so z njimi pluli od otoka do otoka, da so ribarili in da so se branili sovražnikov, ki so napadali grško državo od časa do časa z morske strani. S svojimi gibčnimi in hitrimi ladjicami so se Grki večkrat proslavili v zgodovini. Največja pomoč njihovega brodogovja pa je bila vsekakor izredno členovita obala. Grki so dobro poznali vse svoje zalive, vse svoje otoke, vse nevarne prehode in so dobro vedeli, kje preži tik pod morsk gladino ta ali oni skalnati greben na nič hudega slutečo ladjo. Sovražnik seveda tega ni vedel, odnosno n. poznal grških voda in zato je bilo še tako močno brodogje obsojeno na pogibelj med grškimi otoki.

na oporišča so skoraj na vsakem otoku in zalivu. Častnike šolajo v pomorski akademiji v Pireju, mornarje pa novučijo z zrebanjem iz primorskega prebivalstva. Specialisti vojne mornarice se šolajo v školah, ki so na nekaterih starih vojnih ladjah. Aktivna služba traja v mornarici dve leti, zatem pa ostanejo mornarji v rezervi do 30. leta starosti. Kmalu po zaključku prve svetovne vojne je posebno angleško pomorsko odposlanstvo več višjih častnikov in strokovnjakov temeljito reorganiziralo vso grško silo na morju.

Ko se je vrnil v domovino sedanji grški kralj Jurij II., je izjavil, da bo Grčija narečila v tujni toliko novih vojnih ladij, da bo v svojih vodah nepremagljiva. Predlagan je bil velikopotezen načrt in so bile nove ladje kmalu potem naročene. Načrt se je delil na dva dela. Prvi del naj bi uresničile angleške, drugi pa ameriške lad-

Grška obala s svojimi goratimi otoki in nevarnimi podmorskimi grebeni je ostala nespremenjena do danes. Prav tako je tudi zvesta zaveznica sodobne grške oborožene sile na morju. Grki sicer nimajo po tonazi kakšno spoštovanja vredno mornarico, njihove ladje so zgrajene v prvi vrsti za obrambo obale, vendar pa se lahko trdi, da je Grčija na morju prva sila Balkana, čeprav ima turška mornarica nekaj večje tonaže.

Grška oborožena sila na morju šteje trenutno nad 50.000 ton. Največji vojni ladji sta dve oklopnici po 15.000 ton. Kupljeni sta bili 1914 v Zedinjenih državah. Glavna oborožitev so 4 topovi po 305 mm in 8 topov po 203 mm kalibra. Nekaj je protiletalskih topov in nekaj strojníc. Brzina je 18 vozlov na uro. Ladji imata izredno močne oklepe in služita do najvišje mere za obrambo obale. Po vojni sta bili modernizirani. Popolnoma modernizirana je tudi tretja največja grška vojna ladja, oklopna križarka »Georgios Averov« z 10.000 tonami. Oborožitev obseva 6 topov kalibra 254 mm, nekaj srednjih in protiletalskih topov, več težkih strojníc, nekaj čevi za vzstreljevanje torpedov, in katapult za vodna letala. Brzina ima 23 vozlov. Nadalje imajo Grki dve lahki križarki, tretja pa je bila torpedirana pred začetkom sedanjih sovražnosti med Italijo in Grčijo. Ladji sta starejši in slabše oboroženi, vendar lahko dobro opravljata nadzorno službo med grškimi otoki. Manjša enota pa so: 9 novih rušilcev po 150 do 250 ton, trije novi torpedni rušilci po 1400 ton, 8 starih torpednih rušilcev, 6 modernih podmornic, ki nosijo imena olimpijskih boginj in bogov, 5 polagalcev min, 2 lovca min, 5 obalnih topničark, 6 pomožnih ladij in nekaj hitrih motornih torpedov po 12 in 23 ton.

Vojna pristanišča so: Patras v istoimenskem zalivu, Pirej in Salamina na istoimenskem otoku. To so glavna utrjena oporišča grške vojne mornarice. Pomož-

jedelnice. V Angliji je bilo naročenih 6 torpednih rušilcev po 1470 ton, 7 srednjih podmornic in ena lahka križarka s 6000 tonami. Naročila v Ameriki pa obsegajo 4 bojne ladje, 6 težkih in 3 lahke križarke, 6 torpednih rušilcev in 14 podmornic. Več pomožnih ladij in hitrih motornih torpedov pa so začele graditi domače ladjedelnice.

Po tem načrtu bi imela vsa grška vojna mornarica 6 bojnih ladij in oklopníc, 13 križark (med njimi sedem težkih), 32 rušilcev in torpedov, 27 podmornic in potrebno število pomožnih ladij ter malih motornih torpedov. To brodogje bi imelo skupaj okrog 250.000 ton! Razumljivo je, da bi s tako vojno mornarico postali Grki ne samo gospodari Egejskega morja, temveč tudi Jonskega morja. Glede na sedanjo vojno ni znano, ali bo ta načrt kdaj uresničen ali ne. Pravno vrednost grške oborožene sile na morju bomo imeli priliko spoznati v bližnji bodočnosti.

Tristo cerkev na enem otoku

Na malem grškem otoku Patmos je 300 cerkev, čeprav je prebivalstvo le 7000. Po ustnem izročilu je baje na tem otoku Janez Evangelist napisal svoj evanجيل. Zapradi česar je otok postal velika romarska pot. Bogataši, ki so si hoteli pridobiti za-stuge, so zidali na otoku cerkve. Tako se je zgodilo, da je sedaj tam 300 cerkev, vendar niso vse dobro ohranjene. Mnoge so v razvalinah. Prebivalstvo otoka Patmos se preživlja v glavnem z lovom morskih gob.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

**PLETEN NE
TELOVNIKI
PULOVERJI
IOPICE ITO.
IZ ČISTE VOLNE
ZA DAME GO
SPODE IN DECO**

Modro in črtno blago za srajce po meri v najnovjših vzorcih. Damsko perilo, kravate, nogavice, rokavice, žepni robci, brisače in vse ostalo modno blago v največji izbiri nudi naš ug. dnejespec. trgovina

**ALOJZIJ POTRATO PREJ
Jos. Kunc & Co.**
Ljubljana, Miklošičeva 32, tel. 30-13
Františkanska ul. 2

Ne zamenjajte naših domačih izdelkov z drugimi manj vrednimi! Kroji so brezhibni, kakovost blaga pa odlična!

Mesto spi...

Marijivi ljudje delajo pozno v noč. Nič ne kviri vid bolj, kakor nezadostna razsvetljava.

Najmodernejša **TUNGSRAM KRYPTON** žarnica da več luči - čuva oči - in porabi znatno manj toka.

BOLJŠA LUČ, MANJSI STROŠKI!

TUNGSRAM
Krypton

Zahvala

Ob smrti svoje drage žene in matere

Juči Rakove

si štejem v dolžnost, da se zahvalim vsem, ki so darovali cvetje, mi izrekli sočustvovanje in jo spremili na zadnji poti.

Rodbina RAK in ČUKJATI,
DENOVSKEK, ZORKO.

ZA BOŽIC NUDIM LEPA DARILA

**Elektrotehnično podjetje
Bogataj Ivan**

Kongresni trg 19, poleg nunske cerkve — Telefon 20-03

Izvršuje vse električne inštalacije in popravila.

Trgovina in zaloga
elektrotehničnih predmetov. Elektromotorji stalno na zalogi.
Strokovno in solidno delo, nizke cene!

Posteljno perje

po din 10.—, kemično očiščeno din 14.—, čehano in kemično očiščeno din 25.—, 35.—, 55.—. Belo in sivo gosje perje in puh dobite najugodnejše pri »LUNAS« — Maribor, samo Glavni trg 24-a. **VZORCI BREZPLACNO!**

TRGOVSKI POMOČNIK 2858
mešane stroke želi kakršnokoli nameščenje. Ponudbe na upravo »Naroda« pod »Takoj« ali s 1. januarjem.

TOVARNA PAPIRJA
išče najboljše delavce in delavke, vešče v vseh poslih pri izdelovanju papirja, kakor stro-

jevodje, mlinarje na holendrih, rodje na premotaču (Umroller) in rezaču (Querschneider), pakovalce, sortirarice itd. — Ponudbe s točnimi podatki o doseganju zaposlenju in plačilnimi zahtevki poslati na »PUBLICITAS«, Beograd — pošt. pretinac 60, za br. 301. 2854

**NIVEA
CREME**

**Jaz Vam
varujem kožo!**

Rdeča, hrapava in spokana koža dokazuje, da Vaša koža nima dovolj odporne sile, da je torej slaba. Zato je potrebno, da jo krepčate, in sicer z NIVEO. Kajti NIVEA vsebuje »Eucerit« in prodira skozi kožne luknjice globoko v kožo, ji dovaja hrano, jo krepča in ji zvišuje odporno silo. Zato uporabljajte redno NIVEO, da bi vam ostala koža nežna, mehka in gibčna kljub vlažnemu in hladnemu vremenu.

Inserirajte v »Slov. Narodu«!

Župan mesta Ljubljane
naznanja, da je dne 14. decembra t. l. umrl
častni meščan ljubljanski
gospod

dr. Anton Korošec

minister za prosveto, častni občan vseh slovenskih občin, odlikovan z redom Karađorđjeve zvezde I. stopnje i. t. d. i. t. d.

Nesmrtnemu voditelju slovenskega naroda, sodelavcu pri ustanovitvi in uređ tvi kraljevine Jugoslavije ter za mesto Ljubljano na vseh poljih prezasluznemu časnemu meščanu:

Večna slava!

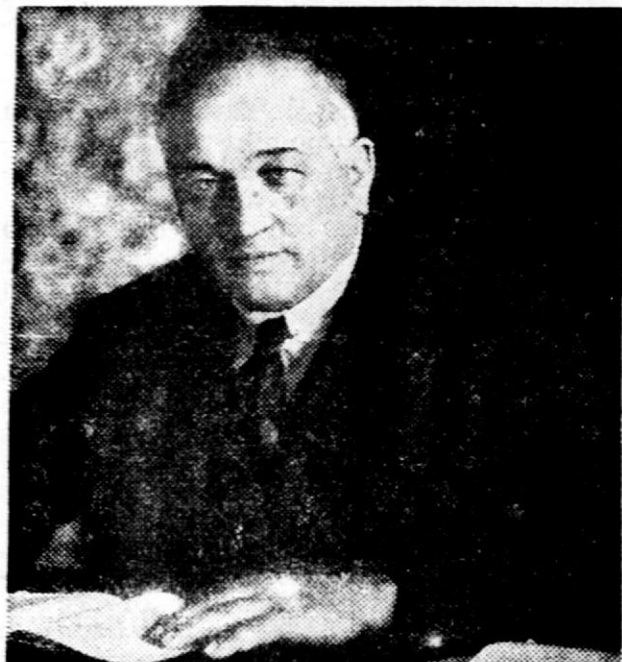

Dr. Anton Korošec

BEOGRAD, 14. dec. e. Davi ob 6.30 je v svojem stanovanju v Beogradu umrl minister za prosveto dr. Anton Korošec. Noč je prebil v krogu domačih, zjutraj pa je podlegel apopleksiji, kakor je ugotovil poklicani zdravnik.

Vest o smrti dr. Antona Korošca se je z bliskovito naglico raznesla po prestolnici in je izzvala globok vtis.

Dr. Anton Korošec se je rodil v kmečki hiši v Biserjanah pri Sv. Juriju ob ščavnici dne 12. maja 1872. V domači vasi je hodil v ljudsko šolo, gimnazijo pa je študiral v Ptuj in v Mariboru. Po maturi je vstopil v mariborsko bogoslovje, nakar je študiral teologijo še na univerzi v Gradcu, kjer je bil promoviran za doktorja bogoslovja. Po posvetitvi za duhovnika l. 1905 je dve leti kaplanoval, nato pa se je vrnil v Maribor kot prefekt tamošnjega dijaškega seminarija. Obenem se je začel udeleževati politično in novinarsko, kot urednik mariborskega »Slovenskega gospodarja«, ki se je pod njegovim vodstvom močno razširil. Ze v bogoslovnih letih se je dr. Anton Korošec seznanil tudi z dr. Janezom Ev. Krekom, s katerim sta ostala potem prijatelja in najožja sodelavca vse do zgodnje Krekove smrti.

Pri nadomestnih volitvah l. 1905, ko je umrl poslanec Zličkar, si je dr. Korošec priboril vstop v avstrijski parlament, kateremu je pripadal do propada Avstro-ogrske monarhije. Čeprav je bil od vsega početka izrazit strankarski politik, je vendar po svojem vplivu zavzemal tudi vedno močnejšo in vedno bolj vodilno vlogo tudi v narodni politiki vseh Slovencev in ostalih Jugoslovenov v bivši monarhiji.

Po pričetku svetovne vojne je dobival jugoslovenski evangelij, ki ga je učil nacionalni tabor, čedalje več vernikov. Skupno z dr. Krekom se je izrekel zanj tudi dr. Korošec in postal borilec za uresničenje jugoslovenske ideje. V temnem in pozitivnem sodelovanju z dr. Krekom in dr. Zerjavom je vodil osvobodilni pokret in gotovo je bila v veliki meri zasluha dr. Korošca in pokojnega nadškofa dr. Jegliča, da so množice takratne Slovenske ljudske stranke v letih 1917 in 1918 hitro in tako odločno razvile jugoslovensko zastavo, ki je prinesla narodno svobodo tudi nam Slovencev.

Ob prevratu je bil dr. Anton Korošec predsednik zagrebskega Narodnega Vijeća, prvega suverena predstavništva osvobojenih Jugoslovenov z ozemlja razbite habsburške monarhije. Po zedinjenju je postal podpredsednik prve jugoslovenske vlade in

je poslej zavzemal vplivna in odlična mesta v vseh vladnih kombinacijah, pri katerih je njegova stranka sodelovala. V juliju l. 1927 je dr. Korošec sklenil z Veljo Vukičevićem takozvani »blejski pakt«, ki je določeval tesno sodelovanje med radikalni in SLS in ki je zamislil kot protutež kmetko-demokratske koalicije. Februarja l. 1928 je dr. Korošec vstopil kot notranji minister v drugo Vukičevićovo vlado, ki je podala ostavko dne 4. julija 1928, stinajst dni po znani tragediji v narodni skupščini, nakar je dr. Korošec sam sestavil vlado. Ni mu pa uspelo odstraniti nasprotstva, ki so izvirala zlasti iz opozicije Hrvatov. Položaj v državi se je zaradi nasprotstev med Srbi in Hrvati bolj in bolj ostrih in konec decembra je dr. Korošec podal ostavko svoje vlade. Vrstili so se brezupni poskusi za parlamentarno rešitev nastale krize, dokler ni prišel kot edini možni izhod šteti januar 1929.

Ta zgodovinski datum je pomenil novo dobo tudi v političnem življenju dr. Antona Korošca, ne samo v tem smislu kakor za vse dotakratne politike, ki so bili na mah postavljeni v docela nov položaj, temveč morda še v globljem pomenu. Dr. Korošec je bil predsednik zadnje parlamentarne vlade pred tem zgodovinskim datumom; uvidel je, prav zaradi tega, da po stari poti ne gre več naprej in da je treba temeljitih in energičnih sprememb. Zato je tudi sam vstopil dne 6. januarja 1929 v prvo Živkovičevno vlado. Aktivno je sodeloval pri prenavljanju naše države po smericah šestojanuarskega manifesta. Pomagal je polagati temelje, na katerih naj bi stonela nova državna politika.

V šestojanuarski Živkovičevi vladi je bil dr. Korošec najprej prometni minister, dne 5. avgusta 1929 pa je postal minister za gozdo in rudnike. Dne 29. septembra 1930 je odstopil in sedel svoji stranki, ki je prehajala postopno v vedno bolj vidno opozicijo.

Nadaljnji razvoj dogodkov je še v živem spominu. Privedel je dr. Korošca preko ostrih bojev na terenu ter skoro podlugo letne konfiracije v Vrnjački banji in na Hvaru zopet v vlado, ki jo je po petmesečnih volitvah sestavil dr. Stojadinović dne 24. junija 1935. Bil je v tej vladi notranji minister vse do svojega odstopa konec avgusta 1938, nakar se je za par mesecev umaknil v nekako zatišje, a je bil že spomlad l. 1939 izvoljen za predsednika senata in je tako zopet zavzel enega najvidnejših položajev v državi. V vladi Dragičevičeva, rekonstruirani po sklepu sporazuma je postal prosvetni minister. Na tem vplivnem mestu ga je davi zadela smrt, ki je prišla tako nenadnega za vsa javnost. Res je že dolga leta bolehal, a njegova življenjska sila je bolezen vedno znova krotila in še pred pilnimi stinajstimi dnevi je prišel ves svež in čil na obisk k slovenskim novinarjem na njihov prvodecembrski koncert.

To je kratek obris zunanjega življenja in dela velikega pokojnega politika. Z njegove smrti ni izgubil le njegov lastni tabor svojega voditelja, temveč tudi ostala Slovenija in vsa Jugoslavija enega svojih velikih mož.

Bodi mu ohranjen trajen, časten spomin!

V spomin Jošku Saboliču p.poročniku pilotu-lovcu

Leto dni je že poteklo, dragi Joško, odkar si se za vedno poslovil od nas. Mnogo Te vsi pogrešamo, ni Te več med nami, ko smo Te vsi tako cenili in ljubili. Ni dolgo, ko smo bili še skupaj, ko si vedno vesel in nasmejan imel za vsakega lepo besedo. Nobeno delo Ti ni bilo odveč, z vsemi si se znal ljubeznivo razgovoriti. Zato Te je vsakdo tako cenil in ljubil, kdor Te je poznal.

Bil si junak; vedrega neba so se strla krila in žrtvoval si svoje mlado lepo življenje na oltar domovine.

Vedno se Te bomo spominjali, dragi Joško. Ostal boš med nami vedno nepozabljen. Naj Ti bo prijeten dom v domači zemlji.

Večna slava Tebi, junaku sinjih višav! Prijatelj

Iz Zagorja

Ne pozabite na koncert naših najmlajših! Jutri priredi mladinski pevski zbor Glasbenega društva glasbeno akademijo, katere čisti dobiček je namenjen mladinskemu zbiru Spored obseva dvanajst točk med njimi pesmi Aljaža Adamiča, Gerbiča, Prelova, Grbca ter Mokranjca. Nastopili bodo tudi mladinski orkester, solistka na klavirju ter mala umetnika na

harmoniko in kitaro. Akademija pod vodstvom učitelja g. Culota Ivana, pevovodje zbora, se bo pričela ob pol 20. zvečer v veliki dvorani Sokolskega doma.

Iz Metlike

Šolski oder. Jutri vprizori šolska mladina pod vodstvom gđ. Višnerjeve na šolskem odru igrice »Siroček«. Ker je čisti dobiček namenjen v korist božičnemu obdarovanju najsiromnejših učencev, pričakujemo najštevilnejše udeležbe predstavi, ki boša ob 15. in 20.

Uspeh miklavževega sejma. Miklavžev sejem v Metliki se je v terek prav dobro obnesel, ker je bil dožan živine prav dober in so se tudi cene gibale v primerni višini. Na sejmšče so prignali 1222 glav in sicer 291 juncev, 498 volov, 202 kravi in 231 prašičev. Prodali so 313 glav in sicer 31 juncev, 86 volov v domače roke, 24 volov v inozemstvo, 73 krav ter 89 prašičev. Cene juncev za zakoli so se gibale od 5 do 6 din, boljnih pa od 6.50 do 7.50 din. Voli so dosegali ceno od 6.50 do 8.50 din, mršave krave 5.50 do 6 din, dobre pa od 6 do 7 din. Prašički so šli v promet po 160 do 280 din.

Zvočni kino. Drevi ob 20. ter jutri ob 15. in 20. bo v kinu Bela krajina predvajan zanimiv glasbeni film »Pariško deklec«. Gostovanje sokolske družine. Jutri gostuje na sokolskem odru v Crnomlju sokolska družina iz Metlike, ki vprizori dramo »Oče«.

Smrtina kosa. V sredo popoldne je umrl komaj 20 let stari Jože Papič iz Metlike. Zavrtna bolezen, prvi kateri se je mislo življenje upiralo skoraj dve leti, ga je položila na bolniško posteljo s katere ni več vstal. Bil je sin dimnikarskega mojstra g. Papiča, ki je umrl letošnjo spomlad. — V četrtek zjutraj pa je v Metliki umrla učenka 6. razreda višje narodne šole Verget Stefanija. Pri učitelstvu je bila cenjena vsled svoje marljivosti in nadarjenosti, med součenkami pa zelo priljubljena tovarišica. Naj bo obema mladima žrtvama neizprosna zakona smrti ohranjen najlepši spomin! Preostalih naše sožalje!

Prodaja trnega materiala. Zasebne trničarje opozarjamo, da morajo v svrhu prodaje trnega materiala takoj vložiti tozadavne prošnje na sresko načelstvo v Crnomlju.

Za nabavo umetnih gnojil. Dobro bi bilo, da se kmetijske zadruge oskrbe z umetnimi duškovim gnojilom za sornadsko gnojenje že sedaj po znižanih cenah 140.80 din za 100 kg, ker velja ta cena samo za naročila do 31. decembra.

Mimo Južne Amerike v New York

Iz pisma našega rojaka Vladimirja Ivanovića, funkcionarja Jugoslovenskega Lloydja ki je doživel začetek sedanje vojne v Londonu in je pred kratkim po polletnem bivanju v Buenos Airesu prispel v Zedinjene države

New York, 31. oktobra
Prispel sem pred stinajstimi dnevi v New York, v to ogromno mraviščišče. Čeprav sem prvič tukaj, se mi vendar ne zdi mesto niti malo tuje, ampak nasprotno, kakor da bi ga že poznal od prej in da se vračam vanj po dolgem času, ne kot zelenec in tujec, ampak samo, da obnovim spomin na vse stvari. Mislim, da je to vsled tega, ker vsaj jaz vidim v njem mnogo sličnosti z Londonom. Tu imajo še vedno angleški način življenja. Toliko so me bili ljudje pripravljali na ameriškansko hitenje, na ropot in na ne vem, kaj vse, da se mi zdi ob koncu koncev to mesto neverjetno mirno. Hitro se človek privadi tudi na nebotičnike. Že prvi dan sem se povzpel na nebotičnik, v 76 nadstropje, odkoder sem opazoval veliko mesto, ki se stoji iz otokov Manhattan, Staten ter Long in iz prave kopline New Jersey. Neopozaben vtis napravi pogled iz te višine na druge nebotičnike ter na okolico, ki se izgublja v megli. Nisem še bil na najvišjem nebotičniku, ki šteje 102 nadstropji!

Prvi teden sem mnogo hodil v gledališča in sem videl krasne predstave. V Buenos Airesu, kjer sem bil pol leta, so namreč zelo slabi v drami. Tu sem zopet prišel v ono intelektualno atmosfero, kjer se prireajo inteligentnim ljudem predstave brez bojzani, da bi bili preunemi razumeti jih, kakor se nasprotno dogaja v Argentini. Bil sem tudi v kinu in videl zadnji Chaplinov film, ki je precej dober, ki ga pa gotovo v Jugoslaviji vsaj še dolgo časa ne boste videli.

Čim sem prispel v Zedinjene države, sem se moral registrirati za ameriško vojsko. Vsi moški v starosti od 21. do 36. leta, ki so bili tedaj na ameriških tleh, so se morali registrirati (okrog 16 milijonov), samo diplomati so bili oproščeni.

Američani so na strani Anglji in so se vsi že več all manj sprizajzili z mislijo, da bodo morali prej ali slej stopiti v vojno. V resnici mnogi celo trdijo, da so že v vojni z Nemčijo, ker pomagajo Angliji, kolikor le morejo.

Semkaj prihajajo stalno različne osebnosti predvoje Evrope: Danci, Norvežani, Belgijci itd. so že tu, počasi prihajajo Francozi. Borza za vse je v Lizboni, kjer še vedno množica čaka bodisi na ladje, ali na letala, da jo prepeljejo preko Oceana. Ti ljudje so različnih vrst. Med njimi so idealisti, ki so prišli samo začasno, da bi v Ameriki nadaljevali borbo, ki so jo v Evropi izgubili, med njimi pa so tudi strahopetci, ki so prihiteli, da se izognejo splošni katastrofi, končno je mnogo intelektualcev, ki so jih povabile in jih protežirajo razne ameriške znanstvene in druge ustanove in društva. Teh beguncev je torej vseh vrst, vendar jih sprejemajo Američani v splošnem zelo dobro ter zares širokogrudno. Človek bi mislil, da bi jim ne utegnilo biti prav, ko vidijo, kakšna množina tujcev se vali na njihovo obalo, vendar ni tako, Američani se čutijo nekako ponosne, da morejo vse te nesrečnike sprejeti. Iz Anglije prihajajo neprestano otroci in mnoge ameriške rodbine jih sprejemajo kot svoje; pošiljajo jih v šole, hranijo jih, pazijo nanje in se obvezujejo, da bodo to delale, dokler bo trajala vojna. To širokogrudnost moram iskreno občudovati.

Ko sem potoval z luksuznim parnikom iz Buenos Airesa v New York, večji del dneva ob bazenu v kopalni obkeli ter pil whiskey z ledom ob tropskem Brazilu, kras ne Zapadne Indije ter vzdolž Floride, po sinjem Karibjskim morju, sem imel nepopisen užitek, toda neprestano mi je lebdelo pred očmi, da se istočasno borijo milijoni ljudi v Evropi, da so milijoni gladni in nesrečni. Menim, da gre za zadnje vzdihljaje načina življenja, ki se po vsem svetu naglo izpreminja, za privilegij, ki počasi izumira. Odsel sem iz Buenos Airesa, ko se je pravkar budila pomlad. Prvi dihi tega rajskega letnega časa so bili že v zraku. Nismo bili niti tri dni na ladji, ko smo pluli mimo urugvajske obale in prišli v sredino poletja. Pristali smo v Santosu, kjer je bila že prava tropska sopolara. Naenkrat smo se znašli v največji vročini. Pristali smo še v Rio de Janeiro ter potem dolgo potovali tja do Trinidadu. Ta otok je pod Anglijo ter me je s svojo lepoto očaral. Zopet smo potovali nekoliko dni ter smo tako v 18 dneh prispeli sredi jeseni v New York. Prihod v New York je bil bajno lep. Najprej smo zagledali kip

Svobode, nato pa ogromne nebotičnike, ki se dvigajo nad Manhattanom.

Na takem potovanju so vedno najzanimivejša doživlja pri srečanju z ljudmi. Naenkrat, povsem slučajno, se srečati dve življenji. Naenkrat se sestane dve glavi, drug drugemu povesta, kar vesta, potem se pa zopet razstaneta in v 99% primerih se nikdar več ne vidita. Srečaš interesantnega pustolovca, kakoga žurnalista, profesorja univerze ali pa nekoga, ki potuje po svetu za zabavo. Pri takih srečanjih pregledaš možgane številnih ljudi, vsako srečanje te obogati, vsako te zapusti nekoliko pametnejšega in izkušenejšega.

Končno je tu v New Yorku mogoče videti in naučiti se ogromno novega. Tehniška civilizacija je ogromna, rekel bi celo, prevelika in bi skoro bil zaskrbojen nad tem, ker so se ljudje toliko odmaknili od naravnih stvari. Na primer v kuhinji. Mleko prihaja v skatlah, slanina prihaja rezana v celofanu, kruh se dobi v skatlah

že razrezan na kose, jajca v skatlah, vsa mogoča jedila v kovinskih skatlah. Če komu ne poveš, ne bi vedel, da obstojajo krave in kokoši ter žitna polja, mora si pač misliti, da se jajca, mleko in kruh enostavno kupujejo v trgovini. Na ladji me je na primer najbolj začudilo to, da smo dobivali v najrazličnejših tropskih krajih led v poljubni množini kadarkoli. Ali more biti bolj protinaravni paradoks? Vem, da se more vse to razložiti, vendar me plaši ta artifičijalna organizacija. Ta organizacija je zelo delikatna, hitro se lahko razbije. Dovolj je, da se vidi danes London; zadostuje nekoliko mesecev vojne, da morajo ljudje v Londonu, v največjem mestu sveta, živeti kot podgane po luknjah, se pozabi na W. C. da se zopet vrnejo k primitivnemu zakonu džungle — k borbi za gošč obstanek. Kako se bode neki oni, ki je vse svoje življenje dobival mleko iz skatle, prilagodil na povratek k agrarnemu življenju?

Podražitev tramvajske vožnje v Ljubljani stopi v veljavo z jutrišnjo nedeljo

Ljubljana, 14. decembra
Uprava ljubljanske električne cestne železnice je sklenila z nedeljo 15. t. m. uvesti nov cenik. Celotna proga je razdeljena na 19 delnih prog, ki so javnosti znane. Nova vozna cena znaša do 3 delnih prog 1.50 din, do štirih prog 2 din, do 5 prog 2.50 din (prej 2 din), do 7 prog 3 din (prej 2.50), nad 7 delnih prog pa 3.50 din (prej 3 din). Odpadla je torej najnižja tarifa 1 din na datljivo štiri postaj. Nadaljnji dve ceni nista povišani, pač pa ostale tri vsaka za 50 par. Vozna cena za otroke do višine 1.30 m znaša do 5 delnih prog 1 din, nad 5 delnih prog 1.50 din. Otroci do 4. leta starosti, ki jih drže potniki v naročju, ne plačajo voznine in nočne takse. Dosele so se jutrnji vozni listki po 1 din izdajali do 7.45. Posledji stanje jutrnji vozni listki 1.50 din brez obzira na prestop in dožinjno proge in se izdajajo do 7.15 ure. Do tega časa se izdajajo tudi povratni jutrnji vozni listki na vseh progah in je cena za obe smeri 3 din.

V predprodaji se prodajajo vozni listki v blokih po 25 komadov do treh delnih prog, to je po 1.50 din z 10% popustom. Dobivajo se pri spredovnikih in pri blagajnah v Zg. Šiški in na Bleiweisovi cesti. Važnejše so izpremenbe ugodnosti pri mesečnih in drugih voznih listkih za daljšo dobo. Za mesečne vozne listke znaša cena do 4 delnih prog 75 din (doslej 60), nad 4 delne proge 100 din (doslej 90), neomejeno za vse proge pa 150 din (doslej 120). Dijaški mesečni vozni listki se izdajajo po ceni 40 din za 4 vožnje dnevno za določeno progo po najkrajši poti od stanovanja vozni listki veljajo od 6. ure zjutraj do 21. ure zvečer samo ob delavnikih in se izdajajo tedensko ter veljajo: do 4 prog za 2 vožnji 8 din (doslej 6), za 4 vožnje 13 din (10), nad 4 delne proge za 2 vožnji 10.50 (8), za 4 vožnje pa 15 din (12). Nočne vožnje: po 21. uri doselej po 22. uri do zaključka promet se plača poleg redne vozne cene še 1 din poviška za nočno vožnjo. Na postajališču pred glavnim kolodvorom se povišek za nočno vožnjo ne pobira. Potniki, ki imajo časovne vozne listke, plačajo od 21. ure dalje za nočno vožnjo takso po 1 din.

Ročna prtijaga se prevaža do velikosti 30x60x90 cm, če je primerna za prevoz s tramvajem. Ne smejo se prevažati zaboji, sodi, živali (razen psov) in vsa prtijaga večjega obsega. Prtljage se sme sprejeti samo toliko, kolikor je je mogoče znesti na sprednjem delu voza. Mala prtijaga v naročju potnikov je prosta voznine. Psi se morejo prevažati samo na sprednjem stožiču in morajo imeti nogavčnike. Potniki morajo držati pse na vrvički. Za vsak komad prtijage se plača 1.50 din.

Zloraba mesečnih in drugih časovnih voznih listkov, ki morajo biti lastnoročno podpisani od lastnika, je kaznivna in se za odvzete ali izgubljene vozne listke ne vr-

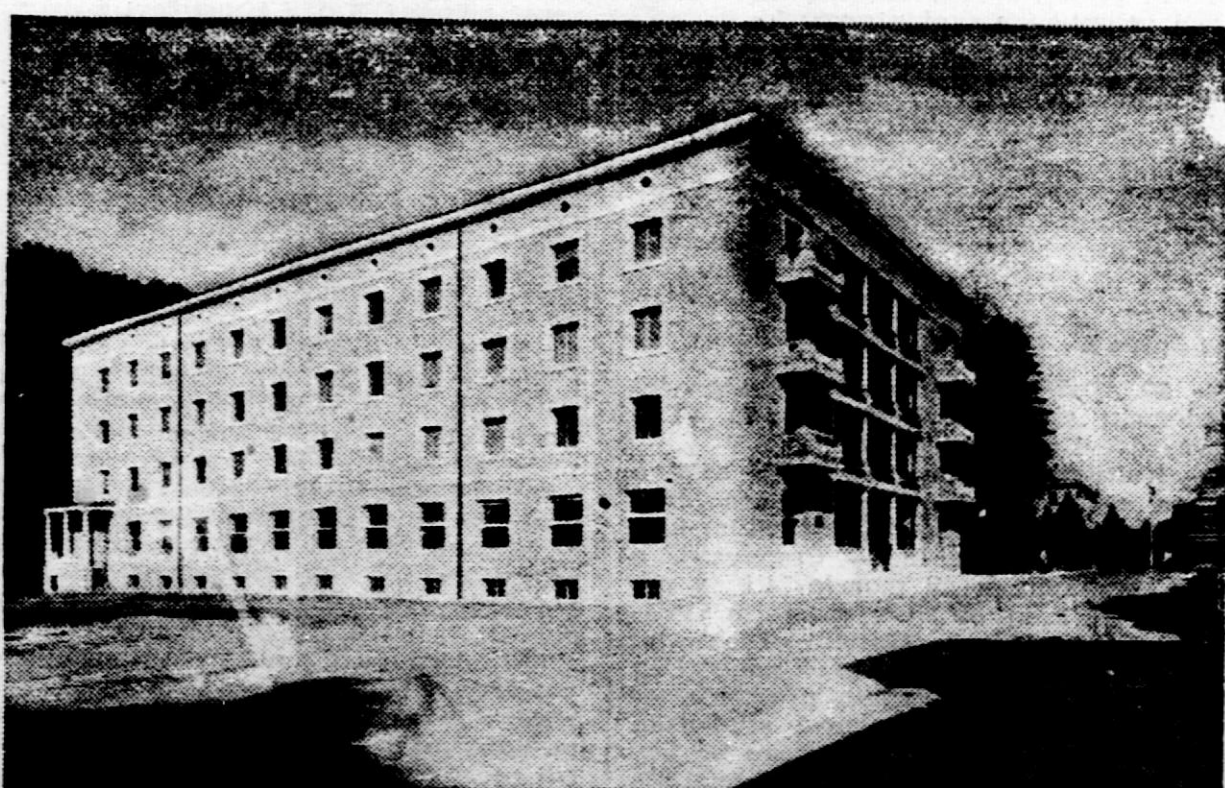
Darujte za staroški

»Dom slepih«

zavod za odrasle slepe!

Cek. rač. 14.672, »Dom slepih«, Ljubljana.

Rogaška Slatina pozimi

Mnogo ljudi je mnenja, da je Rogaška Slatina samo poleti turistično počišča, in kar je velike važnosti — specialna dietna prehrana. Vse to nudi gostom impozantni hotel »Jugoslovenski kralj« v Rogaški Slatini.

Tisteza vseleza vrvenja okrog vrvecev in po parku, ki ga vidimo poleti, sedaj sicer ni, tudi koncertov manjka, toda oni, ki iščejo samo zdravje in mir, bodo oboje našli v polni meri prav pozimi v Rogaški Slatini, ki je v zimski prirodi s svojo krasno okolico prav posebno privlačna.

temu spadajo udobno in toplo stanovanje, pitje zdravilne vode, kopeli v hotelu in kar je velike važnosti — specialna dietna prehrana. Vse to nudi gostom impozantni hotel »Jugoslovenski kralj« v Rogaški Slatini.

Tisteza vseleza vrvenja okrog vrvecev in po parku, ki ga vidimo poleti, sedaj sicer ni, tudi koncertov manjka, toda oni, ki iščejo samo zdravje in mir, bodo oboje našli v polni meri prav pozimi v Rogaški Slatini, ki je v zimski prirodi s svojo krasno okolico prav posebno privlačna.

Križanka

1	2	3		4	5	6	7
8				9		10	
11			12		13		14
			15		16		
17	18				19		20
	21						
22				23			24
25			26		27		
28			29		30		31
			32			33	
34							
					35		

Pomen besed

Vodrovno: 1. pokrivalo, 4. bolgarsko mesto, 8. časovna enota, 10. lik, 11. osebni zaimek, 12. poljska cvetica, 14. kem. znak za prvino, 25. perzijski satrap, poveljnik v bitki pri Maratonu, 17. sibirski rekla, 19. del telesa, 21. del sveta, 22. reka v Bosni, 23. interval, 25. predpotopna žival, 27. zver, 28. vezni, 29. mesto v Maroku, 31. oziiralni zaimek, 32. grški filozof, 34. grški junak pred Trojo, 35. časovna enota.

Navično: 1. vrsta plesa, 2. švicarski kanton, 3. kazalni zaimek, 5. učenje, 6. družinski član, 7. vrsta pesništva, 9. nepošten človek, 12. mesec, 13. zdravilni prašek, 15. francoski pisatelj, 16. slovenska viteška organizacija, 18. Massenetaova opera, 20. gora v Karpatih, 22. del mesta, 24. naznanilo, sporočilo, 26. veter, 29. glasbena nota, 30. kuharska potreščina, 32. predlog, 33. nikalnica.

Rešitev križanke, objavljene prejšnjo soboto

Vodrovno: 1. Ibar, 5. Leda, 9. Domej, 10. rog, 11. Aden, 12. Lima, 13. han, 14. Tivat, 15. ot, 16. repe, 17. okarina, 21. Odak, 22. mi, 24. Solon, 26. žut, 27. Obir, 24. Rila, 29. Rab, 30. petek, 31. Adam, 32. dota.

Navično: 1. Iduho, 2. bodalo, 3. amen, 4. Ren, 6. Erivan, 7. doma, 8. Agata, 12. Lipik, 14. teran, 16. radar, 18. koliba, 19. amulet, 20. Usora, 23. Italka, 25. obad, 26. žito, 28. red.

Iz Trbovelj

— Opozarjamo na vokalni koncert, ki ga bo imel drevi ob 20. pri Forteu tenorist g. Slavko Lukman. Na klavirju ga bo spremljala gđ. Kristofova iz Ljubljane. Na sporedu so domače pevске skladbe in znane operne arje. Občinstvo naj si pravčasno priskrbi vstopnice!

— Zadnja pot ge. Julči Rakove je pokazala, kako priljubljena je bila plemenita pokojnica pri vseh, ki so jo poznali. Za krsto so se zvrstili številni prijatelji in znanci, zlasti častno so bile zastopane trboveljske žene, katerim je bila pokojnica vzor dobre, vestne žene, matere in vzgojiteljice. Pogreba sta se udeležila vse tukajšnji učiteljski gbor z okrajnim šolskim nadzornikom g. Vrancem na čelu in odposlanec Sokola z zastavo in godbo. Pred domačo hišo sta zapela žalosno združena pevška zbor »Zvona« in »Zarje«. Ob grobu se je poslovil od pokojne tovarišice predsednik učiteljskega društva za laški srez g. Mahkota. Pevci so zapeli pesem, sokolska godba pa se je poslovila od bivše Sokolice z zadnjo žalosnostko.

— V stik z električno visoko napetostjo je prišel v rudniški elektrarni Vlado Krmelj. Ponesrečenec si je močno obžgal obe roki. Zdravi se v rudniški bolnici.

— Zaradi posledic nesrečnega padca je umrl upokojeni rudniški delavec Miha Rotar. Kakor smo že poročali, mu je nedavno na stopnicah spodrsnilo ter si je pri padcu prebil lobanjo. Zdravniška pomoč je bila brezuspešna. Rotar je bil star 51 let in zapuščal številno družino. Prizadetim naše sožalje, pokojnemu blag spomin!

— Osebné spremembe pri rudnikih TPD. Pri trboveljskem rudniku je imenovan inž. Ivan Kersnič za obratovodjo vzhodnega obrata, dosedanjí obratovodja istega obrata g. Franjo Malover pa je premeščen v Zagorje. Inž. Jože Gostiša je premeščen na separacijo, inž. Vinko Preželj pa v Kočevje.

